

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

**LİSANS EĞİTİMLERİNDE KANUN ÇALGISINI İCRA
EDENLERİN ÖĞRENME VE EĞİTİM SÜRECİNDE
YAŞADIKLARI SORUNLAR**

Yekta Özgür ERYİĞİT

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2019

LİSANS EĞİTİMLERİNDE KANUN ÇALGISINI İCRA EDENLERİN ÖĞRENME
VE EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR

Yekta Özgür ERYİĞİT

Danışman
Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

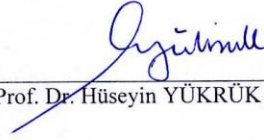
Van,2019

KABUL VE ONAY

Yekta Özgür ERYİĞİT tarafından hazırlanan “ Lisans Eğitimlerinde Kanun Çalgısını İcra Edenlerin Öğrenme Ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar” başlıklı bu çalışma, 23.08.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Süleyman Cem ŞAKTANLI (Başkan)

Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK (Danışman)

Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

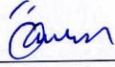
Doç. Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin Ay süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Yekta Özgür ERYİĞİT

TEŞEKKÜR

Bu çalışma süresince her konuda yönlendirmelerde bulunan ve tüm sorularıma cevap bulmada yardımcı olan tez danışmanım Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK' e, görüş ve önerileri için Prof. Dr. Serap YÜKRÜK' e teşekkürlerimi sunuyorum. Tezimin her aşamasında bütün içtenliğiyle yardımlarını esirgemeyen ve gece gündüz fikir alış verişi yaptığım bu süreci tamamlamamda sonuna kadar arkamda durup her konuda destek olan Arş. Gör. Kadir YILMAZ'a, Arş. Gör. Emrah PEK'e, Siyar KÖKSAL'a, Fırat ASLANGİRİ'ye, Arif Semih TAŞDEMİR'e, Vasıf UĞUR'a, Yaşar KURTARAN'a, Davut ÖZKAN'a, Özge ÖZGÜNER'e ve kıymetli enstitü çalışanları Erdinç YILDIZ'a ve Cesim ALADAĞ'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Yaşamımın ve çalışma hayatımın tüm evrelerinde bana moral ve motivasyon veren, varlıklarıyla hayatıma renk katan sevgili aile üyelerime teşekkür ederim.

ÖZET

ERYİĞİT Özgür Yekta. *Lisans Eğitimlerinde Kanun Çalgısını İcra Edenlerin Öğrenme ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2019

Bu araştırmada, Lisans Eğitimlerinde Kanun Çalgısını İcra Edenlerin Öğrenme ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini konservatuarlar, müzik eğitimi anabilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerinde kanun çalgı eğitimi alan öğrenciler ve kanun çalgı eğitimi veren öğretim elemanları oluşturmuştur. Ayrıca, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren tüm kurumlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Betimsel tarama modeli kullanılan bu araştırmada, kanun çalgı eğitimi alan öğrencilere anket uygulanmış bunun dışında öğretim elemanlarına uygulanan görüşme formuyla araştırmaya nitel bir boyut kazandırılmaya çalışılmıştır.

Kanun çalgı eğitiminde, kullanılan metotların ve yöntemlerin farklı bir anlayış içerisinde olması yanında icra kısmında da farklı problemler olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre; sol el tekniğinde öğrencilerin sorunlar yaşadığı, kanun çalgı eğitimi alan öğrenciler ile öğretim elemanları arasında iletişimin olumlu yönde olduğu, öğrencilerin çalgıyı temin etme konusunda sıkıntılar yaşadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Sonuçların ardından var olan sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Kanun, Kanun eğitimi, Geleneksel Türk Müziği.

ABSTRACT

ERYİĞİT Özgür Yekta, *The Problems That Performers Of Qanun Instrument Experience In The Phase Of Learning And Education At Bachelor Level Lessons of Fine Arts Education*, Masters' Thesis, Van, 2019.

In this study, problems experienced by bachelor degree students who perform qanun instrument have been tried to reveal. Research population consists of students taking qanun training and lecturers teaching qanun at conservatories, departments of music education, faculties of fine arts. Besides, all the institutions, which give occupational music training at bachelor degree, have been tried to be reached. Students receiving qanun education have been conducted a questionnaire in this study, in which descriptive survey model has been used. Furthermore, by applying feedback forms to the lecturers, a qualitative aspect has been aimed to achieve.

That qanun education methods and ways have different understanding has led to problems in performing part. According to the results; it has been concluded that students have difficulty in left hand technique, the communication between students receiving qanun education and lecturers is positive, students have problems in obtaining the instrument. Following the results, some solutions have been offered for the problems.

Key words:

Qanun, Qanun education, Turkish Classical Music

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
1. BÖLÜM : GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	2
1.1. 1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	2
1.2.Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. İlgili Araştırmalar	3
2. BÖLÜM : KURAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1.Geleneksel Türk Müziği	8
2.2.Geleneksel Türk Halk Müziği	8
2.3.Geleneksel Türk Sanat Müziği	8
2.4.Kanun Çalgısının Tarihçesi	9
2.4.1.Kanun Çalgısına Benzer Çalgılar.....	10
2.4.1.1.Çenk veya Ceng.....	10
2.4.1.2.Nüzhe.....	11
2.4.1.3.Mugni	11
2.4.1.4.Santur	11
2.4.1.5.Türk Santuru	11

2.4.1.6. Kanun Çalgısının Yapısı	12
2.5.Çalgı Eğitimi.....	17
2.6.Ülkemizde Kanun Eğitimi Süreçlerinin Genel Değerlendirilmesi.....	18
3.BÖLÜM :YÖNTEM	21
3.1.Araştırmanın Yöntemi	21
3.2.Verilerin Toplanması	21
3.3.Verilerin Analizi	21
3.4.Evren ve Örneklem	22
4.BÖLÜM : BULGULAR VE YORUMLAR.....	24
4.1.Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular	24
4.2.İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	38
4.3.Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	40
4.4.Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	42
4.5.Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	43
4.6.Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	46
4.7.Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular	47
4.8.Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular	48
4.9.Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular	49
5.BÖLÜM : SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	50
5.1.Sonuçlar	50
5.1.1.Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	50
5.1.2.İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	51
5.1.3.Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	51
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	52
5.1.5.Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	52
5.1.6.Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	53

5.1.7.Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	53
5.1.8.Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	54
5.1.9.Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	54
5.2. Öneriler	54
KAYNAKÇA	56
EK 1 -UZMANLARA UYGULANAN GÖRÜŞME FORMU	58
EK 2 - ÖĞRENCİLERLE UYGULANAN ANKET	59

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Sağ El Mızrabının Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri .	24
Tablo 2. Sol El Mızrabının Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri ..	25
Tablo 3. Sağ ve Sol El Mızrabının Aynı Anda Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	26
Tablo 4. Sağ El Mızrabının Metronoma Uygun Basit Tartımlarla Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	26
Tablo 5. Sol El Mızrabının Metronoma Uygun Basit Tartımlarla Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	27
Tablo 6. Kanun Çalarken Nota Okuyabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri ...	28
Tablo 7. Oktavlı Tremolo Tekniğinin Sağ ve Sol El Mızrabında Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	28
Tablo 8. Oktavlı Mızrap Tekniğinin Sağ Ve Sol El Mızrabında Rahat Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	29
Tablo 9. Kromatik Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	29
Tablo 10. Düz ve Ters Mızrap Çalım Tekniğinin Sağ ve Sol Mızrabında Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri	30
Tablo 11. Arpej Tekniğinin Sağ El Parmaklarıyla Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	31
Tablo 12. Arpej Tekniğinin Sol El Parmaklarıyla Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	31
Tablo 13. Glissando Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	32
Tablo 14. Bilekten Tremolo Çalım Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri	33
Tablo 15. Parmak Tremolo Çalım Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri .	33
Tablo 16. Akor Çalım Tekniğinin Sağ 1.3.4. Numaralı Parmaklarda Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	34
Tablo 17. Akor Çalım Tekniğinin Sol 1.3.4. Numaralı Parmaklarda Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	35

Tablo 18. Mandal Titreme (Vibrato) Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	35
Tablo 19. Kanun Metotlarında Kullanılan İcra Sembollerini Tanıyabilme Durumlarına Göre Öğrenci Görüşleri.....	36
Tablo 20. Kanunda Kesme Ses Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	36
Tablo 21. Çift Ses Üçlü Aralık Çalım Tekniğinin (La - Do, Sol-Si Vb.) Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri	37
Tablo 22. Çarpmalı İcra Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	37
Tablo 23. Öğretmenin Müzikal Alışveriş Düzeyi (Bilgi, Nota, Kayıt vb.) Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	38
Tablo 24. Öğretmenin Yeteri Kadar Örnek Verme Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri	38
Tablo 25. Öğretmenin Yeteri Kadar Uygulama Çalışması Yaptırma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	39
Tablo 26. Öğretmenin Kanun Eğitiminde Gereken Önemli Bölümleri Anlatma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri	39
Tablo 27. Okulda Kanun Çalışabilmek İçin Gerekli Fiziki Ortam Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	40
Tablo 28. Okulda bulunan Kanunlardan Yararlanma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	41
Tablo 29. Okulda Bulunan Çalışma Kanunlarının Akort Edilme Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	41
Tablo 30. Lisans Eğitimi Süresince Alınan Türk Müziği Derslerinin Kanun Eğitimine Faydalı Olma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri	42
Tablo 31. Türk Müziği Derslerinde Görülen Teorik Bilgilerin Kanun Eğitimine Faydalı Olma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	43
Tablo 32. Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Yaşanılan Sorunlar Açısından Benzerlikler ve Farklılık Durumları.....	44
Tablo 33. Kanun Eğitiminde Kullanılan Yöntemlere İlişkin Uzman Görüşleri.....	46
Tablo 34. Nazariyat (Müzik, Teori) Bilgisinin Kanun Eğitimindeki Yeri Ve Önemine İlişkin Uzman Görüşleri.....	47

Tablo 35. 4 Yıllık Kanun Eğitimi Sürecinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Uzman Görüşleri.....	48
Tablo 36. Genel Olarak Kanun Metotları Ve Kanun Metotlarında Bulunan İcra Sembollerinin Kanun Eğitimindeki Yeri Ve Önemi Hakkındaki Düşüncelere İlişkin Uzman Görüşleri	49

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Kanunun İskeleti	12
Şekil 2. Kanunun Bölümleri	16

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Müziğin, duygu, düşünceleri ifade etme sanatı ve insan yaşamının bir parçası olduğu söylenebilir. Müzik eğitiminin en önemli unsurlarından biri olarak görülen çalgı eğitiminin, planlı bir eğitim ve paralelinde, doğru çalışmayla sonuca ulaşılacak bir süreç olduğu bilinen gerçekliktir.

Müzik kavramının bugüne dek birçok tanımlaması yapılmıştır. Bu tanımlamalardan yola çıkılarak kimisi müziği yalnızca bilim, kimisi ise yalnızca sanat olarak nitelendirmiştir. Ancak müzik kavramı, günümüzde sesler bilimi ve o sesleri insanlığın karakterine ve duygularına ithafen, uygun bir biçimde kullanma ve uygulama sanatı diye tanımlanmaktadır. Müzik bir bilimdir. Çünkü: başlı başına bir konusu, kendi içinde oluşturduğu kuralları ve yöntemi vardır. Aynı zamanda müzik bir sanattır. Çünkü: sonsuz şekilde kullanabilme, yeniden biçimlendirme, yeni bir karakter katma olanağına sahiptir (Darbaz, 1973, s. 1).

Diğer sanat türleri içerisinde insana en yakın ve her an ve her yerde iletişime girilebilecek olan müzik sanatı, insan yaşamının her evresinde yer alır ve onuz olunamaz. Müzik ve insan ilişkisi insanın doğduğu andan itibaren başlayarak doğrudan ilişki biçimine dönüşür ve gittikçe çeşitlenerek, zenginleşerek, güçlenip gelişerek insan yaşamı boyunca devam eder (Emnalar 1998, s. 5).

“Tarih boyunca kullanılmış ve halen kullanılmakta olan tüm çalgıların en önemli işlevi, insan sesine eşlik etmek olmuştur. Batıda, Rönesans’tan itibaren, müzik bir sanat olarak ele alınıp, doğa ve insan duyguları da bütün boyutları ile seslerle yansıtılmaya çalışılınca, çalgılar ses alanlarını bu yönde genişletmişlerdir. İnsanoğlu varoluşundan bu yana müzikle her türlü duygu ve hislerini yansıtmış, müzikle toplumları yönlendirmiş ve her toplum kendi müziğini kendinden sonraki kuşaklara aktarmaya çalışmıştır” (Barut, 2003, s. 342).

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış olan bu çalışmada, Lisans Eğitimlerinde Kanun Çalgısını İcra Edenlerin Öğrenme Ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunların

neler olduğu belirtilerek dersleri işleyen uzmanların izlediği yollar belirlenmiş ve öğrenciler üzerinde de uygulanan anket analiz edilip karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

1.1. Problem Durumu

1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Yukarda anlatılanlar ışığında araştırmanın problem cümlesi “LİSANS EĞİTİMLERİNDE KANUN ÇALGISINI İCRA EDENLERİN ÖĞRENME VE EĞİTİM SÜRECİ İÇERİSİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR NELERDİR?” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır.

Alt Problemler

- 1- Kanun çalgısını icra edenlerin eğitim süreci içerisinde teknik durumlarını etkileyen:
 - a) Sağ el teknik problemler nelerdir?
 - b) Sol el teknik problemler nelerdir?
 - c) Sağ el, sol el koordinasyonu sağlamada yaşanan problemler ve kanun metotlarındaki icra sembollerinin icraya olumlu olumsuz etkileri nelerdir?
- 2- Kanun öğrencilerinin öğretmenleri ile ilişkisi çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?
- 3- Kanun öğrencilerinin çalıştıkları ortamların fiziksel durumu, çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?
- 4- Kanun dersi dışında aldıkları; Türk Müziği teori derslerinin kanun dersine etkisi nasıldır?

- 5- Kanun algısının lisans düzeyinde öğretiminin yapıldığı mesleki müzik eğitim kurumlarında yaşanan sorunlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?
- 6- Kanun eğitiminde uygulanan yöntemlere yönelik sorunlar nelerdir?
- 7- Nazariyat bilgisinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?
- 8- 4 Yıllık Kanun Eğitimi Sürecinde Karşılaştığınız Problemler nelerdir?
- 9- Kanun metotları ve kanun metotlarında bulunan icra sembollerinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, lisans düzeyindeki kanun eğitiminde teknik ve çalışma yöntemiyle ilgili sorunların tespit edilmesi, bu sorunlara çözüm önerileri getirilerek kanun algısında lisans düzeyinde eğitim ve öğretim sürecinde yaşanan sorunların belirlenerek ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Yapılan bu araştırma ile kanun eğitiminde ileriki zamanlarda karşılaşılabilecek, diğerk sorunların ortaya çıkarılması ve diğerk araştırmalara zemin oluşturulması hedeflenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; kanun eğitiminde yaşanan sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların giderilmesine ışık tutması açısından önemli görülmüştür. Bu bağlamda kanun eğitiminin daha verimli geçeceği ve geliştirilen çözüm önerileri ile öğrencilerin eğitim süreçlerinin yapılandırılmasında bu bilgilerden yararlanılabileceği düşünülmüştür.

1.4. İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taramasında, Rast Müzikoloji Dergisinde yayınlanan Jelen'in yaptığı (2013) "Türkiye'de Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar" adlı çalışmada 2011-2012 eğitim ve öğretim yılında Gazi

Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitiminde yaptığı çalışmada örneklem olarak 10 öğretim elemanı ile çalışmayı yapmıştır. Veriler, beşli likert ölçeği ile toplanarak veri analizi SPSS 20.0 paket programında analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre müzik öğretmeni yetiştirirken bir takım sorunların olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sorunlar, ders yükünün çok fazla olması ve kişi başına düşen bu yoğunluğun yeterli donanıma sahip öğrencilerin yetiştirilmesine engel olduğu, bunun yanı sıra eğitimde fırsat eşitsizliğine neden olduğu tespit edilmiştir.

Soytok (2017) yaptığı “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Flütlü Oda Müziği Gruplarında Karşılaşılan Sorunlar” isimli çalışmada, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalında 3 ve 4’üncü sınıflarda eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bulunan öğretim elemanlarını örneklem olarak seçmiş ve betimsel analiz yöntemiyle bir araştırma yapmıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre, farklı çalgı gruplarının bir araya gelmesi ve orijinal düzenlemelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi bölümleri için uygun olmamasının derslerde repertuar sorunun yaşanmasına neden olduğu, özellikle eğitim müziği için çok kullanışlı olan halk ezgileri temalı düzenlemelere ihtiyaç olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Ekinci ve Demirtaş (2012) yaptıkları “Barok Dönemi Piyano Eserlerini Yorumlamada Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşleri” isimli çalışmada ise, örneklem olarak dört üniversiteden 172 öğrenciye anket uygulamışlardır. Verilerini SPSS 15.0 paket programında analiz ederek elde ettikleri sonuçlarda, Barok dönem eserlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin, AGSL mezunu öğrenciler ile diğer lise mezunu öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir fark olmadığı, Barok dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu konusunda karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrencilerin verdiği cevaplara göre, öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının barok dönemi piyano eserlerinin düzeylerine uygun olduğu ancak çalışılan eserlerin dışında daha farklı barok dönem eserlerini de çalışmak istedikleri tespit edilmiştir.

Güven (2017)’in “Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Piyano Dersinde Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Olan Etkilerinin İncelenmesi”

adlı çalışmada ise Araştırmanın çalışma grubunu, birinci sınıfta öğrenim görmekte olan 35 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Veriler Nicel olarak Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen “Problem Çözme Envanteri” ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerisi algılarının olumsuz yönde olduğu belirlenmiş ve ancak ortalama değere çok da uzak olmadığı belirtilmiştir.

Parasız (2001) yaptığı “Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi” isimli araştırmasında örnekleme, dördüncü sınıfta okuyan keman öğrencileri ve öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışmada veriler anket uygulanarak elde edilmiştir. Bu verileri ışığında ise şu sonuçlar ortaya konulmuştur: Ana çalgı keman derslerinin haftada bir ders saati olmasını yetersiz görüldüğü, Öğretim elemanlarının sayıca yetersiz görüldüğü, öğrencilerin kemana başlama yaşı ve fiziksel uygunluğunun yetersiz görüldüğü, ayrıca, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerine ait kemanların kalite bakımlarından yeterli görüldükleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Akkuzu (2012) yaptığı “Piyano Eğitiminde Pedal Kullanmada Oluşan Sorunlar Ve Müzik Dönemlerinde Kullanılan Farklı Stillerdeki Pedal Teknikleri” isimli literatür tarama yoluyla yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre, çeşitli yayınların incelenmesi sonucunda öğrenme güçlüklerini gidermeye yönelik çalışmaların, pedal kullanımında karşılaşılan güçlükleri belirleme türündeki çalışmalara nazaran yok denecek kadar az olduğunu ortaya koymuştur.

Tonya (2008) yaptığı “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi” adlı araştırmasında, anket uygulaması ile verileri elde etmiştir. Elde edilen sonuçlara göre hem öğretmenlere hem de öğrencilere göre bireysel ses eğitimi derslerinde yabancı sözlü eserlere ağırlık verilmesinin öğrencileri dersten soğuttuğu, bireysel ses eğitimi dersinin iki yılla sınırlı olmasını yetersiz buldukları, hem öğretmenlere hem de öğrencilere göre not dağılımının adil olmadığı, ayrıca hem öğretmen hem de öğrenci görüşlerine göre, bireysel çalışma odalarının sayısının oldukça yetersiz olduğu belirlenmiştir.

Uluç (2006) yaptığı “Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı çalışmada anket aracılığı ile veri topladığı görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre, Keman eğitimi alan öğrencilerin en çok yaşadıkları fiziksel rahatsızlıkların omuz ve sırt ağrıları, kola yayılan boyun ağrıları, el ve parmak ağrıları olduğu, Keman dersini ve keman çalma performansını etkileyen en önemli faktörlerin ders sayısı ve etütler, metot ve eser seçimi olduğu, Keman dersini destekleyen en önemli dersin çoğunlukla solfej, kulak eğitimi ve orkestra (Toplu çalma) olduğu, Keman öğrencilerinin çalgı seçimine ilişkin değerlendirmelerinde fiziğine uygun kaliteli keman seçiminin önemli olduğu, Keman alanında eğitim gören Anadolu Güzel Sanatları Lisesi öğrencilerinin çoğunluğunun ilerideki yaşamlarında mesleki tercihlerini Müzik Öğretmeni olma yönünde kullandıkları belirlenmiştir.

Üstün’ün (2010) yılında yaptığı “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Uygulanmakta Olan Bireysel Çalgı Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemlerin İncelenmesi” adlı çalışmada, çeşitli üniversitelerde eğitim gören 120 öğrenci’ye uyguladığı anket aracılığı ile veri toplamıştır. Verilerini frekans yüzde şeklinde belirterek tabloya dökmüştür. Ayrıca sorunlara ilişkin önerilerin ortaya konulması içinde yarı yapılandırılmış görüşme formunu hazırlayarak uzman görüşüne başvurmuştur. Flüt öğrencilerinin düzeye uygun olan etüt ve eserlerde legato, staccato ve bağlı-kesik çalma tekniklerini çok iyi bir düzeyde gerçekleştirdikleri ve problem yaşamadıkları, teknik egzersiz ve çalışma yapmanın önemli olduğunu düşündüklerini, Flüt öğrencilerinin tek dil, çift dil ve üç dil çalışmaları yaparken artikülasyonları net duyurabilme açısından orta seviyede zorluk çektikleri ve parmak dil koordinasyonunu orta seviyede gerçekleştirdikleri, nüanslar ve nefes yerlerini kullanmalarında orta seviyede güçlük çektikleri ve problem yaşadıkları saptanmıştır.

Avcı (2019) yılında yazmış olduğu “Türkiye’de ki Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programının Uygulanışına Yönelik Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri” başlıklı tezinde; Türkiye’deki Güzel Sanatlar Liseleri (GSL) müzik bölümlerinde Çalgı Eğitimi (Kanun) Dersi Öğretim Programının uygulanışına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirli boyutlarıyla ele alıp incelemiş ve ortaya çıkan verilerle Öğretim Programının geliştirilmesine yönelik görüş ve önerilerle katkıda

bulunmuştur. Türkiye’de GSL’de kanun eğitimi ile ilgili yapılmış ilk çalışma olan bu araştırmada kanun öğretmenlerinin ve öğrencilerinin taşıdıkları belli başlı özellikler, kanun öğretmenleri ve öğrencilerinin Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programının uygulanışına ilişkin görüşleri, ders içinde kullanılan metot ve kitaplar, ölçme ve değerlendirme yaklaşımları, öğretmen ve öğrencilere göre kanun eğitiminde karşılaşılan problemler ve kanun eğitiminin geliştirilmesine yönelik görüş ve önerileri ortaya koymuştur.

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Geleneksel Türk Müziği

“Türk kültürünün en güçlü sanat geleneklerinden biri olan geleneksel Türk müziği, başlangıcından bugüne çok güçlü ve renkli kültürlerle etkileşim yaşamış, tarih boyunca çeşitli evrelerden geçerek günümüzdeki şeklini almıştır. Türklerin göçebe bir hayat sürdükleri Orta Asya döneminden 21. yüzyıla kadar uzanan zaman diliminde, pek çok kültürle gerek siyasi gerekse coğrafi yakınlıklar sebebiyle yolu kesişen geleneksel Türk müziği, hem tarihsel geçmişi hem de kendine özgü karakteristik özellikleri bakımından Avrupa ve diğer Orta Doğu müziklerinden ayrı bir yerde durmaktadır”. (Göksu, 2015, s. 1021).

Bu bağlamda tarihsel derinliği ve zenginliği bulunan Geleneksel Müziğimizi Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk sanat Müziği olmak üzere iki gruba ayırabiliriz.

2.2. Geleneksel Türk Halk Müziği

“Halkın ya da halk sanatçılarının çeşitli olaylar karşısındaki etkileniş ve duygulanımlarının ezgiyle anlatımı olarak kısaca tanımlayabileceğimiz Geleneksel Türk Halk Müziği kendine özgü çalgıları çalış ve söyleyiş tavırları, türleri, biçimleri ve geniş dağarıyla ulusal nitelikleri bünyesinde taşıyan, halk biliminin diğer dallarıyla iç içe oluşan yöresel müziklerin birleşimiyle ortaya çıkan bir müzik çeşididir. Türk Halk Müziği halkın içinden yetişmiş kişilerin adı bilinen ya da bilinmeyen halk sanatçılarının yaratmalarıdır. Sözlerinde çok değişik konuları örneklerde; insanımızın yaşamını sevdasını, sevincini, acısını, yığıtlığını, inançlarını, doğa olayları karşısındaki tutumunu, sosyal ve ekonomik koşullarını, güldürü anlayışını tüm açıklığıyla bulmak mümkündür. Yörelere, seslendirme ortamlarına, söz ve ezgi yapılarına göre çeşitli özellikler gösteren Türk Halk Müziği örneğinin bir kısmı yalnız çalgısal, bir kısmı sözlü, bir kısmı ise hem çalgısal hem de sözlüdür”. (Emnalar 1998, s. 27).

2.3. Geleneksel Türk Sanat Müziği

“Geleneksel Türk Sanat Müziği geçmişte usta-çırak ilişkisiyle, nota kullanmadan, hafızaya dayalı olarak yapılan ve “meşk” adı verilen sistemle yürütülmüştür. Bu sistemde en büyük özellik hem öğretmenin hem de öğrenenin hafızasında bulunan eserlerin sayısı ve çokluğu olmuştur. İcracılar bununla değer kazanmışlardır. Zaman zaman rağbet gören çeşitli nota yazıları müziği icra etmek için değil sadece

eserleri hatırlatmak için kullanılmıştır. Besteciler kendi eserlerini notaya alırken bile icra ettikleri gibi yazmamışlardır. Eserin adeta çatısını oluşturmuşlardır. Seslendirilen ya da bestelenen eserin notası tam olarak yazılmadığı için icracının üslubuna bağlı olarak ufak tefek değişiklikler göstermiştir. Bu durum eserin farklı şekillerde öğretilmesine sebep olurken diğer taraftan icracıya kendi üslubunu katabilme imkânı sağlamıştır. Böylelikle Geleneksel Türk Sanat Müziğinin kendi yapısı içinde icracılara kısmi bir bağımsızlık imkânının sağlanmasına neden olunmuştur. İracılar irticalen yaptıkları süslemeleri, küçük ilave notalarını esere ilave etmişlerdir. Bu durum Geleneksel Türk Sanat Müziğinin kendi yapısı içine öylesine yerleşmiştir ki icracıların sanat gücünün bir ölçüsü olmuştur. İracılar tarafından eser bu şekilde yorumlanarak çalınıp söylenmiş, bundan dolayı Geleneksel Türk Sanat Müziği bir üslup ve tavır müziği olarak kabul edilmiştir. Geleneksel Türk Sanat Müziğinin bu özelliğine Batı Müziğinin 'de Haydn dönemlerine kadar rastlanmaktadır. Ancak daha sonraları Batı müziğinde besteci, yapmak istediklerini nota üzerinde detaylı bir şekilde göstermiş, tek tip bir icra şekli ortaya çıkarmıştır. Farklı bir icraya imkân bırakmadığı düşünülmektedir. Besteci çalgıların özelliğine göre partiyonlu bir nota yazımı kullanmış, kimin, nerede, ne zaman çalacağına karar vermiştir. Oysaki Geleneksel Türk Sanat Müziğinde bütün sazların ve seslerin kullandığı tek bir nota olmuştur. Bir oda müziği olduğu, az sayıda ses ve saz ile icra edildiği düşünüldüğünde bu durum normal olarak karşılanacaktır. Ancak Geleneksel Türk Sanat Müziğine sonradan girmiş koro kültürü göz önüne alındığında bu tür icranın pek çok olumsuzluklar yarattığı da göz ardı edilmemelidir” (Kaçar, 2005, s. 216).

2.4. Kanun Çalgısının Tarihçesi

Kanun çalgısı, kökenleri çok eskilere dayanan ve uzun süreçler boyunca hem isim olarak hem de şekil olarak birçok değişikliğe uğradığı düşünülen bir çalgıdır. Bu çalgının müzik tarihi sürecinde ortaya çıkışından şimdiye kadar ki gelişimi ile ilgili birçok araştırmanın mevcut olduğu bilinmektedir. Doğu kökenli olduğu görülen bu çalgının, günümüzde kullanılan birçok batı müziği çalgısına temel olduğu, bu çalgıdan esinlenerek yeni çalgıların icat edildiği düşünülmektedir.

Aydoğdu'ya, göre kanun, ünlü Türk bilginlerinden biri olan Farabi (870-950) tarafından icat edilmiş bir çalgıdır. Bazı kaynaklara göre Farabi'nin kanun üzerinde değişiklik yaptığı söylenmektedir. Antik çağda Mısır ve Sümerliler tarafından kullanıldığını gösteren bazı tarihi belgelere de ulaşılmıştır. Ne kadar da Farabi'nin icat ettiği söylene de Antik Çağda Mısır ve Sümerlilerin bu enstrümanı kullanması İbn-i Hallegan'ın icat etmiş olabileceğini gösterir. Yazılan kaynaklara göre kanun çalgısına eski Arap rivayetinde de rastlayabiliriz. Bu kişinin, “Horasanlı Bermek ailesinden olup Musul'un Türkler ile Meskun İrbil şehrinde doğduğu söylenmektedir.” Bir başka bilgiye

göre ise, Evliya Çelebinin “Seyahatnamesinde” rastlayabiliriz. Bu seyahatnamede kanun çalgısını Ali Şah adlı bir üstadın icat ettiği yazılmıştır (Aydoğdu, 2014,s.24).

Bütün bu kısa tarihsel gelişim özeti ile İsim ve şekil olarak kanunun günümüzdeki haline geçmesinin tarihi, 12.- 13. Yüzyıl olarak ifade edilmektedir. (Sarı, 2012, s. 95).

Kanun çalgısının Yunanca dilinde “kanon”dan türemiş olduğu kabul edilmiş olsa da Bizans zamanında bu konu hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılmamıştır. Bu çalgının Türkiye, İran ve Arap ülkelerinde “kanun” başka ülkelerde “kanon”dan türediği belirtilmektedir (Baktagir, 2014, s. 5).

Sarı (2012, s.101) Türkiye’de bulunan en eski kanunu şöyle ifade etmektedir; *“Türkiye’de bulunan en eski kanun 150 yıllıktır. 19. yy’ da yaşamış Mahmut Usta’nın kalfası Emin Usta’nın mandalsız kanunlarından olan (150. çalgısı) 1877 yapım tarihli bir kanun örneği de Dr. Alâeddin Yavaşca’da bulunmaktadır. Daha eski dönemlere Arabistan veya Asya müzelerinde rastlamak olasıdır.”*

Bütün bu tarihsel değerlendirmelerin ardından, kanun çalgısı hem yapı gereği hem de icra biçimi olarak birçok değişikliğe uğramış ve bugün farklı müzik türleri olarak pop müzik ve geleneksel müzikler içerisinde kullanılmasıyla birlikte, hem kullanım ve hem de icrası yönüyle teknik bir çalgı olarak değerlendirilmektedir. (Baktagir,2014, s.1).

2.4.1. Kanun Çalgısına Benzer Çalgılar

2.4.1.1. Çenk veya Ceng

Diğer dillerde çeşitli adlar verilen Çeng, bulunduğumuz yüzyılda arp ile daha çok benzerlik göstermiş bir çalgıdır. Bu çalgıyla 4000 yılı sonlarında Sippar harabelerinde karşılaşılmıştır Çeng, Sümerler zamanında dualara eşlik amacıyla kullanılan bir çalgıydı .(Sarı, 2012, s. 106). Çeng enstrümanı Aydoğdu’ya göre kanun ile birlikte ortaya çıkmış ve gelişmiştir.

2.4.1.2. *Nüzhe*

13.yy'da yaşamış olan Urumiyeli Safiyuddin Abdülmümin (1224? – 1294) tarafından bulunmuştur. Çengden sonra en iyi çalgı olan Nüzhe'nin şekli kare olmayıp göğüs tahtasının üzerinde iki büyük eşik konulmuş ve uzunluğu genişliğini bir parça geçer şekilde tasarlanmıştır. Gövde yapısında söğüt, şimşir veya selvi ağacı kullanıldığı görülmüştür (Sarı, 2012, s. 108).

2.4.1.3. *Mugni*

Mugni Safiyuddin Abdülmümi'in Isfahan'dan dönüşte (1284) Rebab, Kanun ve Nüzhe'nin birleşiminden oluşturduğu bir çalgıdır. Evliya çelebi bu çalgıyı icra eden kişi sayısının 40 olduğunu belirtmiş, 18. yy başlarında unutulmuş bir çalgı olmuştur. Şükrullah bu çalgı yapımında kullanılan malzemenin zerdali ağacından olduğunu bildirmiştir (Sarı, 2012, s. 109).

2.4.1.4. *Santur*

Nüzhenin gelişmiş şeklidir. Santur'u Türkler ve İranlılar uzun yıllar kanuna tercih etmiştir. Bir sehpa üzerinde sabitleştirilerek tellere uçları dolgun tahtadan yapılmış iki ince sopacıkla vurularak çalınır. 11. yy'den sonra Ortadoğu'dan Avrupa'ya yayılmış olan "santur" Doğu Musevilerinde halen kullanılmaktadır. 11. yy' da İran'a oradan da Hindistan'a kadar ulaşmış, halen Klasik Hint tiyatrosunda "santoor" adını alarak önemli yer tutmaktadır (Sarı, 2012, s. 110).

2.4.1.5. *Türk Santuru*

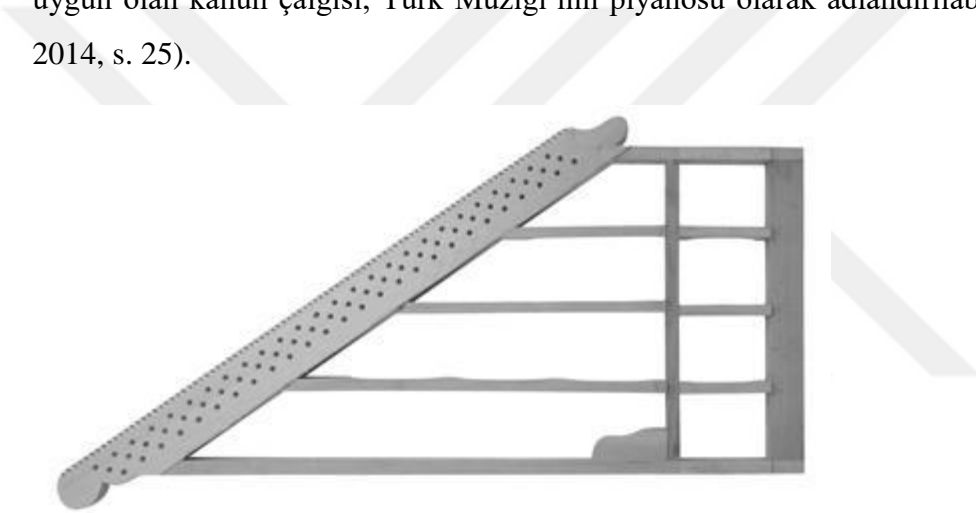
20.yy'ın ilk çeyreğinde unutulmuş çalgılar içerisinde yer almıştır. Türk santurunun pek kullanışlı olmamasının nedeni sesinin çok parlak olması ve ses karışımının fazla olmasıdır. Santurda bulunan teller eşikler yardımıyla çift sıra sayılı ve tek sıra sayılı olmak üzere iki diziye ayrılmıştır. Bu dizilerde çift sıra sayılı olanlar düz

sesleri tek sıra sayılı olanlar tam aralığın yarısında bulunan sesleri gösterir (Sarı,2012, s. 111).

Santuri Ümit Mutlu tarafından mandallı santur olarak adlandırılmış olan bu çalgı makamlarda kolaylık sağlanması açısından gelişme aşamasındadır (Sarı, 2012, s. 111).

2.4.1.6. Kanun Çalgısının Yapısı

Yaklaşık olarak 3.5 oktavlık bir ses alanına sahip olan çeşitli çalgılar arasında kendine özgü, gösterişli sesiyle ve her türlü duyguyu zengin bir şekilde ifade etmeye uygun olan kanun çalgısı, Türk Müziği'nin piyanosu olarak adlandırılabilir (Aydoğdu, 2014, s. 25).

Şekil 1. Kanunun İskeleti (Günelçin, 2010)

Kanun çalgısının boyu 95-100 cm. eni 38-40 cm. kalınlığı 4-6 cm arasında değişmektedir. Uzun bir yamuk şeklinde olan Kanun'un eğik kenarlı olmasındaki amaç tel boylarının ayarlanması içindir. Sağ tarafının iki dik açılı yamuk şeklinde olduğu görülmektedir (Aydoğdu, 2014, s. 25).

2.4.1.7. Göğüs (Ses Tablası)

Deri parçasının olduğu bölümün bitişiğinde yer alan Göğüs (ses) tablası 3-4 mm kalınlığındadır. Bulduğumuz yüzyılda kullanılmakta olan ve en iyi sesi sağladığı düşünülen, çınar ağacından yapılmaktadır. (Sarı, 2012, s.123).

2.4.1.8. *Kanun Çalgısının Balkonları*

Kanunda kabarmayı ve çökmeyi önlemek için kullanılan balkonlar (ızgaralar) göğüs (ses) tahtasının altında yer almaktadır. Tellerin paralelinde bulunan ana balkonlar tam orta kısımda yer alır. Kalın tellerin bulunduğu bölümde dikey durumda altı balkon, ince tellerin yanında bulunan bölümde de doksan derece açıda iki balkon vardır. Toplam olarak kanun da dokuz adet balkon bulunmaktadır (Sarı, 2012, s.123)

2.4.1.9. *Burgu Tahtası*

Burgu tahtası Kanunun tını gövdesine dıştan eklenen bölümdür. Tahtasında kullanılacak olan ağaç yapısının yumuşak olması gerekir. Akord tutma konusunda burgularla iyi kaynaşması için yapımında ıhlamur ağacı kullanılmaktadır. Burgu tahtası uzunluğu 80-85 cm kalınlığında yapılır (Sarı, 2012, s. 128).

2.4.1.10. *Tını Delikleri*

Genel olarak bakıldığında sol alt köşede; mandal tahtası ile göğsün birleştiği bölümden çapraz olacak bir biçimde 18-19 cm, derili bölümün sol alt köşesine denk gelen bir şekilde çaprazlama 6-7 cm, sol üst köşede mandal tahtasının bulunduğu yerin bitiminde ise 6-7 cm uzaklıktadır. Tını deliklerinin dar uç kısımları köşelere bakar bir şekildedir, toplamda üç tanedir. Bunlar yapımcının güzellik anlayışına göre şekillendirilir (Sarı, 2012, s. 123). Yapımında kelebek, ceviz, abanoz, maun kullanılabilir.

2.4.1.11. *Deri Bölümü*

Eşiği düz bir şekilde ve telleri aynı düzen içerisinde belli bir yükseklikte tutmaya yarayan bölümdür. Kanunun tınısını sağlayan dört bölmeden oluşmuş önemli parçalardır. Yapımında süt danası, oğlak ve balık derileri kullanılmakla birlikte günümüzde yapay deri kullanılmaktadır.

2.4.1.12. Eşik (Köprü)

Eşik (köprü) kanunun en önemli kısımlarındandır biridir. Düğümlenen teller eşik (köprü) üzerinden geçerek burgulara doğru gider. Kanunun sağ tarafında bulunan eşik genellikle kelebek ağacından yapılmaktadır. Boyu 38-40 cm yüksekliği 3.5 cm'dir. Tellerin bulunduğu üst kısım sert bir ağaçtan yapılan abanoz veya ceviz ağacıyla kaplanır. Deriye basan alt kısımlarda pabuç diye adlandırılan bölüm bulunur. Pabuçların boyutları 2,8x2 cm'dir. Eşiğin altında bulunan pabuçların deriye zarar vermemesi için iyi bir şekilde temizlenmesi ve kenar kısımlarının da hafifçe yuvarlatılması faydalı olur (Aydoğdu, 2014, s. 27).

2.4.1.13. Alt Tabla

Genel olarak tek ya da çift parça halinde yapılan Alt tablanın küçük kenarı 26 cm, yamuk kenarı, 85 cm, tel düğümlene kenarı da 39 cm uzunluğundadır. Alt tabla tını kutusunun alt yüzeyini oluşturur ve sesi dışarıya yansıtır (Sarı, 2012, s. 125). Yapımında Ihlamur, Maun masifi ağaçlarının dışında kontrplak kullanılmaktadır.

2.4.1.14. Mandal tahtası

Genişliği sol köşe başında 3-4 cm, orta bölümde 7-8 cm, sonda 10 cm'dir. Günümüzde kullanılan çok mandallı kanunlarda bu ölçüler artmaktadır. Mandal tahtası Göğüs tahtasının yamuk kenarı üzerinde bulunan bölümde yer alır (Sarı, 2012, s.125). Mandalların tahtayı zarara uğratmaması ve aşınmasını önlemek için dayanıklı ve sert yapıdaki abanoz, telefenk ve vengi ağaçları kullanılmaktadır.

2.4.1.15. Mandal yapısı

Türklerde saz musikisinin gelişmesiyle ve ön plana çıkmasıyla birlikte kanun daha çok tercih edilmeye başlanmış ve geliştirilmiştir. Mikrotonal yönden çok kullanışlı olan kanunun mandal sayıları entonasyon sorununu aza indirmek için yarım sesi 6 parçacığa bölen bir sistem geliştirilmiştir (Baktagir, 2014, s.9.)

2.4.1.16.Mandallar

Sesi inceltip, (tizleştirip) kalınlaştıran (pesleştiren) ve mandal tahtasının üst kısmında yer alan yapımında alpaka, bakır ve nikel malzeme kullanılan parçacıklardır (Sarı, 2012, s. 126).

Aydoğdu, (2014, s. 24) kanun metodunda Rauf Yekta'nın "Türk Musikisi" adlı kitabından alıntı yaptığı bir bölümde şöyle demektedir;

"Evvvelce bu çalgıyı icra edenlerin ses perdesini az çok yükseltmek istedikleri telin üzerine bir parmak darbesinden başka başvuracakları bir çare yoktu. Hem de az muvaffak olunan bu ameliyenin güçlüğüne çare bulmak üzere, bundan otuz sene evvel her telin altına iki veya üç madeni parça konulması düşünüldü; böylece kolayca kaldırılıp indirilen bu mandallarla istenilen sesin (perdenin) tizliği veya pesliği elde edilebiliyordu."

2.4.1.17.Teller

Kanunun ortaya çıktığı ilk dönemlerde kiriş (bağırsak) teller kullanılırdı. Bu teller ortalama 200 kg ağırlık kaldırdığı için 50 yaşın üstündeki kanunlarda kullanılırdı. Günümüzde de 50 yaşının üzerinde kanun bulmak yok denecek kadar az olduğundan, polivinilflorür (pvf) teller kiriş (bağırsak) teller yerine tercih edilmektedir. Çünkü pvf tellerin ağırlık kaldırma gücü ortalama 360 kg'dır. (Baktagir, 2014, s.13).

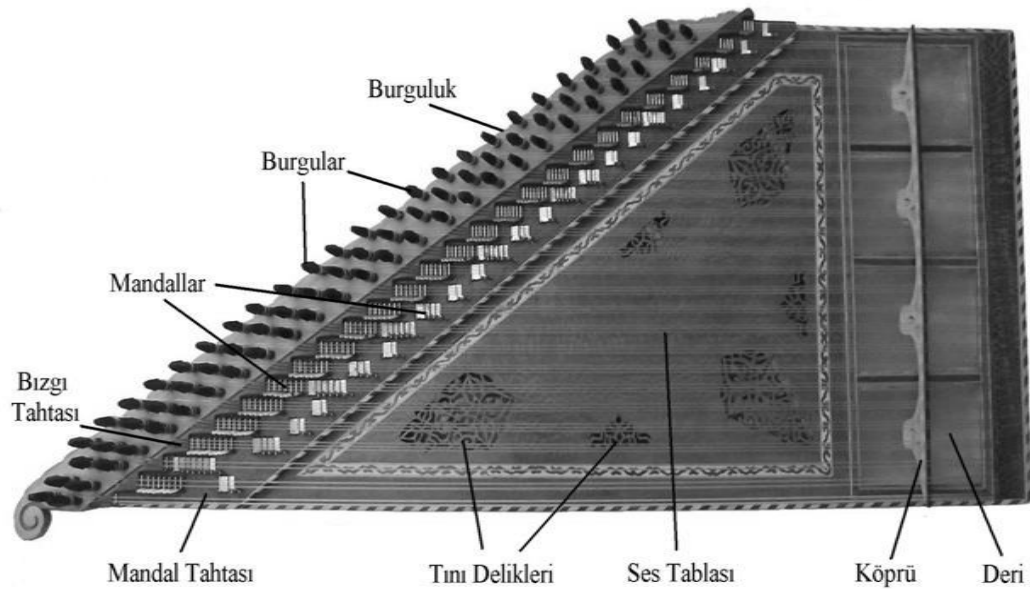
Kanunun varoluşuyla birlikte eski zamanlarda teller öncelikle ibrişimden ve daha sonra ilerleyen zamanlarda kiriş (bağırsak) tellerinden yapılıyordu. Kiriş teller hem dayanıklı olmaması hem de akord tutmaması nedeniyle bazı problemlere yol açtığı belirtilmiştir. Günümüzde ise teknolojinin gelişimiyle birlikte Avrupa'dan ithal olarak elde edilen sert misina (dupont) marka teller kullanılmaktadır. Bunlar çekim kuvveti 700-800kg'dan fazla olan teller olup, "kanun" dışında gitar, arp, vb çalgılar için de üretilmektedir. (Sarı, 2012, s. 128).

2.4.1.18. Burgular

Genel olarak 4 cm yükseklikte, alt kısmı silindirik şeklini, üst kısmı yukarı doğru gidilen bir koni şeklindedir. Tellerin geçirildiği bölüm olarak adlandırılan bu kısmın yapısında abanoz, gül, kızılçık, pelesenk ve şimşir ağaçları kullanılmaktadır (Sarı, 2012, s. 128).

2.4.1.19. Mızraplar ve Yüksükler

Kanun işaret parmaklarına yerleştirilen yüksüklere takılı olan mızraplar yardımıyla çalınır, mızrap yapımında kullanılan boynuz, fildişi ve bağa mızrap (küçük kaplumbağa kabuğundan) denilen malzemeler dışında, plastik malzemeden de yapılır. Yüksüklerde icracının zevkine göre gümüş, alpaka ve altın da kullanılmaktadır (Sarı, 2012, s. 130).

Şekil 2. Kanunun Bölümleri (Günelçin, 2010)

Bu çerçevede yukarıda kısaca kanun çalgısının yapımı, kullanılan malzeme ve özellikleri tanıtılmaya çalışılmıştır. Buradan hareketle aşağıda çalgı eğitimi ve kanun çalgısı eğitimi süreçlerinin genel değerlendirilmesine yer verilecektir.

2.5. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi müzik eğitimin temel boyutlarından biridir. Müzik eğitiminin üç temel sacayağından biri olan Çalgı eğitimi, müzik eğitim sürecinin en önemli aracı niteliğindedir. Öğrenmenin genel ilkeleri her öğrenmede olduğu gibi çalgı öğreniminde de oldukça önemlidir. Bunlar; Hazır oluş, alıştıırma ve repertuardır. Çalgı öğretiminde öğrenciye bütünlük çerçevesi içerisinde yaklaşılması gerekmektedir. Yani öğrencideki bilişsel, devinişsel ve duyuşsal alanlardaki gelişim bir bütün olarak görülmelidir (Ercan, 1998; akt. Kahyaoğlu, 2017, s. 98).

Çalgı eğitimi, müziğin öğrenilmesinde ve geliştirilmesinde yaparak ve yaşayarak öğrenme süreci olarak son derece önemlidir. Bu çerçevede, daha etkili bir eğitim süreci yaşanması amacıyla öğretmen ve öğrencinin sürekli bir işbirliğinde olması gerekmektedir. Kısacası, çalgı eğitimi öğretmen ve öğrenci arasında geçen aktif ve etkin katılım yaşanan bir eğitim süreci olarak kurgulanmalıdır.

İnsanların kendilerini daha yakından tanımasını gerçekleştirebilmeleri ve yeteneklerinin farkında olabilmeleri açısından çalgı eğitimi önemlidir. Bireyde var olan müzik yeteneğinin geliştirilmesinde son derece önemli bir yer tutmaktadır. Ancak bu süreçler yanlış teknik ve davranışlar kazandırılarak yürütülürse ileride telafisi zor olan durumlar söz konusu olabilecektir.

“Yanlış teknik alışkanlıklarla, teknik ve müzikal alt yapı eksiklikleriyle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara gelen öğrenciler, bu eksik ve yanlışların giderilmesi için doğal olarak, ulaştıklarını düşündükleri düzeyin çok daha gerisinden yeniden başlamak ve edindikleri yanlış alışkanlıkları düzeltmek için, büyük çaba göstermek zorunda kalmaktadırlar. Çalgı eğitiminde, edinilmiş yanlış teknik alışkanlıkların düzeltilmesinin, o tekniğin ilk kez öğrenilmesinden çok daha güç olduğu bilinen bir gerçektir. Bununla beraber Temel teknik davranışların düzeltilmesi süreci, öğrencilerde genellikle moral bozukluğu yaratmaktadır. Eğitimin, özellikle de sanat eğitiminin her aşamasında başarı ile istek/sevgi birbirini besleyen unsurlardır. Çalgı eğitimi sırasında edinilmiş yanlış teknik davranışlar, öğrencinin çalgısından kolay ve nitelikli ses elde etmesinin güçleşmesine, çabuk yorulmasına, yoruldukça ve

zorlandıkça tekrar çalışmaya başlama isteğinin azalmasına, daha çok zorlanması durumunda çalgısından soğumasına ve sonunda bu çalgıyı başaramayacağı endişesi ile çalgıdan tümünden uzaklaşmasına neden olabilmektedir. (Çilden, 2006, s. 546-547).”

2.6. Ülkemizde Kanun Eğitimi Süreçlerinin Genel Değerlendirilmesi

Ülkemizde Türk müziğinde önemli bir yere sahip olduğu bilinen kanun çalgısının, müzik eğitimi anabilim dallarından, güzel sanatlar fakültelerine ve konservatuarlara kadar uzanan geniş bir öğretim alanına sahiptir.

Kanun çalgısı eğitimi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarlarının açılışına kadar çeşitli özel eğitim kurumlarında ve kişilerin özel ilgileriyle sürdürülmüştür. Bu dönemden itibaren kanun eğitimi çeşitli üniversitelerin müzik bölümlerinde resmi olarak yer almıştır. Kanun eğitiminde ağırlıklı eğitim yöntemi Türk Müziğinin geleneksel eğitim yöntemi olan meşk sistemi olmuştur.” (Kahyaoğlu, 2009; akt. Günalçin, 2010, s.7).

Ülkemizde bulunan kanun çalgısı yeni kuşak öğrencileri ile birlikte ilgi görmekte ve bundan dolayı birçok konservatuarda kanun eğitimi verilmektedir. Türk Müziğinde yaygın olarak kullanılan ve halk tarafından bilinen kanun çalgısının eğitim süreçlerini Aksoy şu şekilde ifade etmiştir. (Odaklanmış Görüşme: Aksoy 17.04.2015, Konya;akt. Savaş, 2016, s.11).

“Bugüne değin birçok kanuni arkadaşımız, bizden öncekiler ve büyüklerimiz olsun, emsallerimiz olsun veya yeni kuşak kanuniler, kanun metodu hazırlamak durumunda oldular. Bu metotların bir kısmını inceledim. Bunların içerisinde gerçekten istifade ettiğim bölümler de oldu, eleştirdiğim bölümler de oldu. Tabi burada batıda olduğu gibi geliştirilmiş, standart hale gelmiş birkaç tane metot yok. Bu sazı her ilerleten kendince bir metot hazırlıyor. Benim bu konudaki düşüncem şudur; Bu hazırlanmış metotların hepsi, hazırlanabilecek bir metot için bir ön hazırlık çalışması olarak kabul edilirse ve bu metot hazırlayan kişiler bir araya gelirlirse herkesin ortak paydada bulunduğu bir metot oluşturulabilir ve herkes bundan istifade eder diye düşünüyorum. Diğer bir görüşüm de, sazında belli bir seviyeye gelmiş kişiler tarafından bir komisyon oluşturulur. Bu komisyonun en kolay eserlerden en zor eserlere, yaklaşık yüz kadar eser tespit edip, bu eserleri birbirlerinin fikirlerini alarak icra edip, kendilerine ait olan teknikleri tespit edip bir

diğerinin yaptığı icra tekniğini yapamasa bile kabul edip onun altına imza atabilirlerse, bununla ilgili bir metot çalışması olabilir. Her kanuni kendi kolayına geldiği gibi metot hazırlarsa, bir öğrencinin elinde onlarca metot olur ki, bu da tam bir kaosa sebep olur. Bir standartlaşma olsun ama bu tam kırmızıçizgilerle belirlenmiş olmamalı. Diyelim ki bugün on tane kanun metodu varsa bu sayı ikiye indirilebilir” (Odaklanmış Görüşme: Aksoy 17.04.2015, Konya;akt. Savaş, 2016, s.11).

Yukarıda belirtilen görüşleriyle Aksoy bu çalgıyı, icra eden uzmanların ortak bir anlayış içerisinde iki metot hazırlanması gerektiğini açıklamış ve dolayısıyla standartlaşmanın olabileceği yönünde görüş belirtmiştir. Kanun çalgısı eğitimi bilindiği üzere eski bir tarihe dayanır ama ne yazık ki günümüze kadar bu konu hakkında pek fazla çalışma metotlarına ulaşamıyoruz. (Savaş, 2016, s. 12).

Şu an hali hazırda ülkemizdeki birçok konservatuar, eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakültelerinde kanun çalgısı eğitimi verilmekte olup, birçok farklı metot kullanılmaktadır. Bu da eğitim süreçlerinde farklı sorunları ortaya koymaktadır (Kahyaoğlu, 2017, s. 101).

Bunun yanında Aksoy, başlangıç düzeyinde kanun çalgısını icra eden öğrencilerine yönelik uyguladığı yöntemi şu sözlerle ifade etmiştir (Odaklanmış Görüşme: Aksoy 17.04.2015, Konya; akt. Savaş, 2016, s. 11).

“Başlangıç düzeyinde bir kanun öğrencisine uyguladığım yöntemlerden birinci yöntemim şudur; önce kulağına ve ritim duygusuna bakarım. Eğer duyumu iyiye ritime hâkim ise ondan sonra kanunda bir şey çalıyorsa çaldırırım hiç çalmıyorsa birkaç mızrap vuruşu gösteririm tekrar edebiliyor mu - edemiyor mu? Algısına bakarım. Eğer bunları yapabiliyorsa yaklaşık 12-13 ay boyunca hiç nota öğretmeden sadece yaptığım egzersizi onun yapması gerektiği şekilde gösteririm. En temel egzersizlerden başlayarak öğrencimi karşıma alırım öğrenci egzersizleri tamamen anlayıncaya kadar tekrar ederim” (Odaklanmış Görüşme: Aksoy 17.04.2015, Konya; akt. Savaş, 2016, s. 11).

Aksoy başlangıç düzeyinde kanun eğitiminden önce öğrenciler üzerinde ritim algısı ve duyuma dikkat etmiştir. Daha sonra hâkimiyet sağlanması için etüt uygulamalarının da desteğiyle birlikte el, göz ve parmak koordinasyonunu sağlaması

gerektiğini belirtmiştir. Böylelikle ğrencinin ileriki seviyelerde problem yaşamasının önüne geçilmiş olacağı düşünülmektedir (Savaş, 2016, s. 12).

Yukarıda ifade edilmeye çalışılan tüm bu bilgiler ışığında bu araştırmada kanun çalgısı eğitim süreçleri sorunları açısından değerlendirilmeye çalışılmıştır.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde araştırmanın verilerinin toplanması, verilerin analizi, evren ve örnekleme yer verilmiştir.

3.2. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılacak olan nitel ve nicel verilerin elde edilmesi amacıyla uzman görüşleri alınarak, anket ve görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın nicel verileri, 17 üniversitede kanun çalgısı eğitimi gören 93 öğrenciye uygulanan, kanun eğitimi süreçleriyle ilgili hazırlanmış olan bir anketle elde edilmiştir. Nitel verileri ise, alan uzmanı 9 kanun eğitimcisine uygulanmış olan görüşme formu ile elde edilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin toplanmasında nicel ve nitel veri analizi kullanılmıştır. Nitel veri analizi, gözlem ve görüşme gibi veri toplama yöntem ve teknikleriyle elde edilen verilerin düzenlendiği, kategorilere ayrıldığı, temaların keşfedildiği ve sonuçta tüm bu sürecin rapora aktarıldığı bir etkinlikler toplamıdır (Özdemir, 2010, s. 328). Araştırmanın ilk aşamasında nitel veri analiz yöntemi olan görüşme yöntemi kullanılarak veri elde edilmiştir. İkinci aşamada ise nicel araştırma yöntemlerinden; anket çalışması yapılmıştır. Anket, olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türüdür. Biyoloji, kimya, fizik, mühendislik gibi doğa bilimleri alanlarında araştırmalar gözlem ve ölçmeye dayanır. Gözlem ve Ölçmelerin tekrarlanabildiği ve objektif yapıldığı araştırmaya niceliksel (sayısal) “Quantitative” araştırma denir. Niceliksel araştırma yönteminde, araştırılan konuya ilişkin, evreni temsil edecek örneklemden sayısal sonuçlar elde edilmektedir. Nicel araştırma yönteminde, araştırma evreninin

araştırma konusu hakkındaki fikrinin yönü sorgulanmaktadır. Yani, konu hakkında yoğun bir analiz değil aksine, daha yüzeysel daha çok sayısal veriler saptanmaktadır. Nicel araştırmalarda sayısal temsili yet söz konusu olduğundan araştırma evrenini temsil edecek örneklemin hatasız tespit edilmesi ve bu örnekleme doğru soruların sorulması önemlidir (Akman; 2014, s. 10)

3.4. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümü ve Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında kanun çalgısını lisans düzeyinde icra eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini aşağıdaki listede bulunan üniversitelerin öğrencileri oluşturmuştur. Bu belirlemenin temelini, kanun çalgısı eğitimi veren kurumlar oluşturmaktadır.

- İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı (İTÜ),
- Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı,
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
- Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı,
- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı,
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
- Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
- Atatürk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı,
- Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi,
- Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi,
- Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
- Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,

- Ardahan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi,
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Devlet Konservatuvarı,
- Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı,
- Ege Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Araştırmada, örneklem seçme tekniklerinden amaçsal yöntem kullanılmıştır. Amaçsal yöntem; olasılığa dayalı olmayan bir örnekleme yaklaşımıdır, çalışmaların amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapmayı tanımlamaktadır (Creswell, 2016, s. 134).

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ilgili alt problemlerle ilişkilendirilerek tablolaştırılıp yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Kanun çalgısını icra edenlerin eğitim süreci içerisinde teknik durumlarını etkileyen

- Sağ el teknik problemler nelerdir?
- Sol el teknik problemler nelerdir?
- Sağ el, sol el koordinasyonu sağlamada yaşanan problemler ve kanun metotlarındaki icra sembollerinin icraya olumlu olumsuz etkileri nelerdir?”

Alt Problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Sağ El Mızrabının Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	79	%84,95
Kararsızım	9	%9,68
Katılmıyorum	5	%5,38
Toplam	93	%100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılanların %84,95’inin (79) sağ el mızrap tekniğini akıcı bir şekilde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılanların %9,68’inin (9) bu soruya kararsız kaldığı, %5,38’ünün (5) sağ el mızrap tekniğinde sıkıntı yaşadığı tespit edilmiştir.

Buna göre araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun sağ el mızrap tekniğinde problem yaşamadığı, sağ el mızrabını akıcı şekilde kullandığı belirlenmiştir. Kanun çalan öğrencilerin büyük çoğunluğunun normal hayatlarında sağ elini kullandıkları (sağlak) düşünülmektedir. Bu durum, sağ elin günlük hayatta aktif olarak kullanılmasının, çalgıda sağ el hâkimiyetine olumlu etki sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2. Sol El Mızrabının Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	50	%53,76
Kararsızım	25	%26,88
Katılmıyorum	18	%19,35
Toplam	93	%100

Tablo 2'ye göre Araştırmaya katılanların %53,76'sının (50) sol el mızrap tekniğinde sorun yaşamadığı, %26,88'inin (25) bu duruma kararsız kaldığı, %19,35'inin de (18) sol el mızrap tekniğinde sorun yaşadığı görülmüştür.

Tıpkı sağ elde mızrap tekniğinde olduğu gibi sol elde de katılımcıların hemen hemen yarısının sıkıntı yaşamadığı ama sağ el tekniğini akıcı kullananlara göre sol el kullanımının da bir düşüş olduğu görülmektedir.

Tıpkı birinci alt problemde olduğu gibi, kanun öğrencilerinin sağ ellerini günlük hayatlarında aktif şekilde kullandıkları, sol elin ise sağ ele göre daha az kullanıldığı, bunun da sol elde akıcı bir şekilde çalmada sıkıntıya neden olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca sol elin mandal değiştirme ve sağ elin hızına yetiştirme gibi fonksiyonlarının olduğu düşünüldüğünde özellikle sol ele dönük çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği düşünülebilir.

Bu bağlamda solakların daha avantajlı olduğu fikri uyansa da, solakların sağ ellerinin zayıf olmasından kaynaklı sorunlarının olduğu, solaklarda farklı çalışma tekniklerinin uygulanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3. Sağ ve Sol El Mızrabının Aynı Anda Akıcı Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	63	%67,74
Kararsızım	24	%25,81
Katılmıyorum	6	%6,45
Toplam	93	%100

Tablo 3'e göre araştırmaya katılanların %67,74'ünün (63) sağ el ve sol el mızrabını aynı anda akıcı şekilde kullanabildiğini belirttikleri görülmektedir. Katılımcıların %25,81'inin (24) bu soruya kararsız kaldıkları görülürken, %6,45'inin (6) katılmadığı yönünde cevap verdiği tespit edilmektedir.

Sonuçlara göre araştırmaya katılanlarının çoğunun sağ el ve sol el mızrabını kullanmada sorun yaşamadığı görülürken kararsız kalanların ise görece fazla olduğu tespit edilmektedir.

Kanun çalgısında sağ el ve sol el aktif bir şekilde ve eşit bir dengede kullanılmaktadır. Bu soruya gelen yanıtlarda kararsız kalanların görece fazla olması, iki elin aktif kullanımına yönelik çalışmaların yetersiz olduğu ya da öğrencilerin bireysel çalışmalarının yeterli düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Sağ El Mızrabının Metronoma Uygun Basit Tartımlarla Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	82	%88,17
Kararsızım	8	%8,60
Katılmıyorum	3	%3,23
Toplam	93	%100

Tablo 4 de sağ el mızrabının metronoma uygun şekilde basit tartımlarda kullanımına yönelik sorulan soruya katılımcıların %88,17'sinin (82) olumlu cevap verdiği, %8,60'ının (8) kararsız kaldığı görülürken %3,23'ünün (3) soruya olumsuz yönde cevap verdiği görülmüştür.

Bu bilgidan hareketle araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun sağ el mızrabını basit tartımlarla metronom eşliğinde kullanabildiği tespit edilmektedir.

Eđitimin ilkeleri ıřıđında dūřındūđumuzde, basit tartımların uygulanmasının sonraki dōnemlerde uygulanacak karmařık tartım yapılarına temel oluřturduđu, ilerleyen zamanlarda ođrenilen karmařık yapıdaki tartımların eski ođrenmeleri olumlu yōnde etkilediđi řeklinde dūřūnūlebilir. Ayrıca ođrencilerin sađ ellerini aktif bir řekilde kullanabilmeleri sonucunda sađ el mızrabında sıkıntı yařamadıkları řeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Sol El Mızrabının Metronoma Uygun Basit Tartımlarla Kullanımına İlişkin Ođrenci Gōrūřleri

	Frekans	Yūzde
Katılıyorum	67	%72,04
Kararsızım	19	%20,43
Katılmıyorum	7	%7,53
Toplam	93	%100

Tablo 5'e gōre arařtırmaya katılanların %72,04'ūnūn (67) sol el mızrabını metronom eřliđinde basit tartımlarda uygulayabildiđi gōrūlūrken, %20,43'ūnūn bu soruya kararsız olduđu yōnūnde cevap verdiđi, %7,53'ūnūn ise (7) bu soruya olumsuz yōnde cevap verdiđi tespit edilmektedir.

Buna gōre arařtırmaya katılanların çoğunluğunun sol el mızrabını metronom eřliđine basit tartımlarda uygulayabildiđi gōrūlmektedir. Ayrıca Tablo 4 ve Tablo 5'ten hareketle "katılıyorum" cevabını verenlerin oranlarında dūřūř olduđu da gōrūlebilir.

Ođrencilerin sađ ellerini aktif řekilde kullanmaları, sol el ile ilgili řalıřmalara ađırlık vermedikleri ve bundan dolayı ūçūncū alt probleme oranla daha dūřūk bir oranın ortaya çıktıđı řeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6. Kanun Çalarken Nota Okuyabilme Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	67	%72,04
Kararsızım	22	%23,66
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Katılımcıların %72,04'ünün (67) katılıyorum yönünde cevap verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılanların %23,66'sının (22) bu soruya kararsız kaldığı, %4,30'unun (4) ise olumsuz yönde cevap verdiği tespit edilmiştir.

Tabloya göre katılımcıların büyük çoğunluğunun kanun çalarken nota okuya bildiği yönünde görüş bildirdiği, ancak kararsız kalanların ve katılmıyorum diyenlerin oranlarının toplamının da dikkate değer olduğu görülmektedir.

Kanun icra ederken odaklanılması gereken birçok farklı noktanın olduğu bir gerçektir. Bunun da çeşitli teknik sorunlara neden olabileceği düşünülmektedir. Bu duruma bağlı olarak, çalarken notayı okuyamama, sadece notaya odaklanıp teknik problemleri görememe, eseri icraya odaklanıp kulaktan ve yanlış bir şekilde çalışıp eseri hatalı çalma gibi birçok sorun ortaya çıkabilmektedir.

Tablo 7. Oktavlı Tremolo Tekniğinin Sağ ve Sol El Mızrabında Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	58	%62,37
Kararsızım	25	%26,88
Katılmıyorum	10	%10,75
Toplam	93	%100

Tablo 7'de araştırmaya katılanların %62,37'si (58) oktavlı tremolo tekniğini sağ el ve sol elde rahat bir şekilde kullanabildiğini ifade ederken, %26,88'i (25) bu soruya kararsız olduğu yönünde cevap verdiği görülmektedir. Oktavlı tremolo tekniğini sağ el

ve sol elde rahat şekilde uygulayamayanların oranının %10,75 (10) olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların çoğunluğunun bu teknikte sorun yaşamadığı yönünde görüş bildirdiği görülürken, kararsız kalanların ve katılmayanların oranının toplamının da görece yüksek olduğu görülmektedir.

Kanun çalgısı sağ el ve sol elin dengeli bir şekilde hareket etmesiyle icra edilen bir çalgıdır ve bazı teknik kazanımların kazandırılması özel bir çalışma gerektirmektedir. Kararsızların ve katılmayanların sayısının görece yüksek olması söz edilen teknik çalışmaların yeteri kadar uygulanmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 8. Oktavlı Mızrap Tekniğinin Sağ Ve Sol El Mızrabında Rahat Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	67	%72,04
Kararsızım	18	%19,35
Katılmıyorum	8	%8,60
Toplam	93	%100

Oktavlı mızrap tekniğinin sağ el ve sol elde rahat bir şekilde kullanabildiği yönünde görüş bildirenlerin oranının %72,04 (67) olduğu, %19,35'inin (18) bu tekniği uygulayabilme yönünde kararsız kaldığı, %8,60'ının (8) ise bu tekniği uygulayamadığı yönünde olduğu görülmektedir.

Bu bilgiden hareketle, oktavlı mızrap tekniğini sağ el ve sol el mızrabında uygulayabilenlerin çoğunluğu oluşturduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların oktavlı tremolo tekniğini uygulamada sıkıntı yaşamadığı, tablo 7 de yer alan tekniğe göre daha basit bir teknik olduğu ama bu tekniğin de özel bir çalışma gerektirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9. Kromatik Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Frekans	Yüzde

Katılıyorum	51	%54,84
Kararsızım	34	%36,56
Katılmıyorum	8	%8,60
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %54,84'ünün (51) kromatik çalım tekniğini rahat bir şekilde uygulayabildiği yönünde cevap verdikleri tespit edilirken, %36,56'sının (34) kararsız kaldığı, %8,60'ının (8) ise kromatik çalım tekniğini rahat bir şekilde uygulayamadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Katılımcıların nicel olarak çoğunluğunun bu soruya olumlu yanıt verdiği görülürken, kararsız kalanların ve olumsuz cevap verenlerinin oranlarının toplamının, katılıyorum cevabını verenlere yakın bir oran olduğu görülmüştür.

Kromatik çalım tekniği, mandallarla uygulanan karışık bir teknik olduğundan özel bir çalışma gerektirmektedir. Ayrıca kanun çalgısının mandal sayılarının diyezli perdelerde standart olmamasından dolayı günlük yaşandığı ve bu durumun özel çalışmalarla telafi edilebileceği değerlendirilmektedir.

Tablo 10. Düz ve Ters Mızrap Çalım Tekniğinin Sağ ve Sol Mızrabında Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	41	%44,09
Kararsızım	40	%43,01
Katılmıyorum	12	%12,90
Toplam	93	%100

Tablo 10'a göre araştırmaya katılanların %44,09'ünün (41) düz ve ters mızrap çalım tekniğinin sağ ve sol mızrapta rahat şekilde icra edebildikleri yönünde görüş bildirdikleri görülürken, kararsız yönde cevap verenlerinin oranının %43,01 (40) olduğu, %12,90'ının ise (12) katılmadıkları yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Nicel olarak olumlu cevap verenlerin oranının fazla olduğu görülürken, kararsız yönde cevap verenlerle olumsuz cevap verenlerin toplamının, olumlu cevap verenleri sayısal olarak geçtiği görülmektedir. Bu bilgidен hareketle katılımcıların, düz ve ters

mızrap çalım tekniğini sağ ve sol mızrabında rahat bir şekilde kullanamadıkları düşünülebilir.

Karmaşık bir teknik olan bu uygulama da, kararsız kalan ve uygulayamayanların oranlarının birbirine yakın çıkmasının, uygulamaya dönük çalışma süreçlerinin ve öğrencilerin bireysel çalışma saatlerinin yeterli düzeyde olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 11. Arpej Tekniğinin Sağ El Parmaklarıyla Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	60	%64,52
Kararsızım	19	%20,43
Katılmıyorum	14	%15,05
Toplam	93	%100

Tablo 11'e göre araştırmaya katılanların %64'52'si (60) arpej tekniğini sağ el parmaklarıyla rahat bir şekilde kullanabildiği yönünde görüş bildirirken, %20,43'ünün (19) kararsız yönde, %15,05'inin (14) ise katılmıyorum yönünde görüş bildirdiği görülmüştür.

Bu bilgidен hareketle, araştırmaya katılanların çoğunluğunun arpej tekniğini rahat bir şekilde kullandığı belirlenmiştir.

Sağ el arpej tekniği sadece arpej şeklinde veya sol elde ezginin çalınıp sağ elde arpej şeklinde uygulanması şeklinde olabilmektedir. Birçok müzikal alışkanlık (Piyanoda sağ elin ezgi sol elin eşlik yapması) çalgıda bu uygulamanın çok defa tekrarıyla sağlanabilmektedir. Bu durumun çözümüne yönelik özel alıştırma yapılması duruma çözüm getirebilecektir.

Tablo 12. Arpej Tekniğinin Sol El Parmaklarıyla Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	65	%69,89

Kararsızım	19	%20,43
Katılmıyorum	9	%9,68
Toplam	93	%100

Tablo 12'ye göre araştırmaya katılanların %69'89'u (65) arpej tekniğini sol el parmaklarıyla rahat bir şekilde kullanabildiği yönünde, %20,43'ü (19) bu soruya kararsız kaldığı yönünde, katılımcıların %9,68'i (9) arpej tekniğini sol el parmaklarıyla rahat bir şekilde kullanamadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Bu bilgiden hareketle araştırmaya katılanların çoğunun arpej tekniğini sol elde rahat şekilde kullanabildiği tespit edilmektedir.

Bu soruya katılmıyorum cevabını verenlerin sayısının sağ el arpej tekniğine göre fazla olduğu görülmektedir. Daha önce belirttiğimiz bir takım müzikal alışkanlıkların kanun çalgısına da yansıtılabileceği, sol el icrasında yer alan arpej tekniğinin o an sağ elde uygulanan hareketlere göre basit kaldığı düşünülebilir. Özellikle sağ elini aktif şekilde kullananların daha rahat bir icra sergileyebildiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 13. Glissando Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	63	%67,74
Kararsızım	23	%24,73
Katılmıyorum	7	%7,53
Toplam	93	%100

Glissando tekniğinin rahat bir şekilde kullanımına yönelik sorulan soruda araştırmaya katılanların %67,74'ünün (63) olumlu yönde, %24,73'ünün (23) kararsız kaldığı yönünde, %7,53'ünün (7) ise olumsuz yönde görüş bildirdiği görülmektedir.

Bu bilgiden hareketle araştırmaya katılanların çoğunluğunun glissando tekniğini kanun çalgısına rahat bir şekilde kullanabildiği tespit edilmektedir.

Glissando tekniği, sağ el mızrabın tele vurularak sol el başparmağının tırnağını tel üzerinde kaydırarak sesin oktavına doğru ses elde etme yöntemi olarak karşımıza

çıkmaktadır ve bu teknik tırnak glissandosunu olarak adlandırıldığı gibi bazı kanun icracıları tarafından farklı isimlerle de tanımlanmaktadır. Başka bir glissando tekniği ise, sağ elin tele vurularak sol elin ise mandalların tek tek bırakılmasıyla ses elde edilmesi yöntemidir. Bu bağlamda karmaşık bir teknik hareket olduğu görülebilir. Araştırmaya katılanların bu tekniği uyguladıkları, kararsız kalanların ise bu tekniği uygulamada sorun yaşadığı, küçük bir grubun ise bu tekniği uygulamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 14. Bilekten Tremolo Çalım Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	57	%61,29
Kararsızım	22	%23,66
Katılmıyorum	14	%15,05
Toplam	93	%100

Tablo 14'e göre bilekten tremolo tekniğini rahat bir şekilde kullanabilenlerin oranının %61,29 (57) olduğu, bu soruya kararsız kalanların oranının %23,66 (22) olduğu, katılmıyorum yönünde cevap verenlerin oranının ise %15,05 (14) olduğu görülmektedir.

Bu bilgidir hareketle katılımcıların çoğunun bilekten tremolo tekniğini rahat bir şekilde uygulayabildiği görülmektedir.

Bilekten tremolo tekniği; bileğin seriliğiyle alakalı bir durum olduğu düşünüldüğünde özel bir çalışma tekniği gerektirdiği değerlendirilmektedir. Kararsız kalanların tekniği öğrenme ve uygulama konusunda sıkıntı yaşadığı düşünülürken, katılmıyorum cevabını verenlerin tekniği uygulamadığı düşünülebilir.

Tablo 15. Parmak Tremolo Çalım Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	47	%50,54
Kararsızım	31	%33,33
Katılmıyorum	15	%16,13
Toplam	93	%100

Tablo 15'e göre araştırmaya katılanların %50'45'ü (47) parmak tremolo tekniğini kullanabildiği yönünde, %33,33'ünün (31) ise kararsız olduğu yönünde, %16,13'ü (15) parmak tremolo çalım tekniğini kullanamadığı yönünde görüş bildirdiği görölmektedir.

Araştırmaya katılanların verdikleri cevapların nicel durumlarına göre katılıyorum yönünde cevap verenlerin oranlarıyla, kararsızım ve kullanmıyorum yönünde cevap verenlerin oranlarının toplamının birbirine çok yakın oranlar olduğu görölmektedir.

Parmak tremolo tekniği bilekten tremolo tekniğine göre daha yumuşak ama fiziksel olarak daha zor bir tekniktir. Bu tekniğin uygulayabildiği yönünde cevap verenlerle, katılmayan ve kararsız kalanların oranının birbirine yakın olduğu görölmüştür. Bu durum, tekniğin öğrenilmesinde ve uygulanmasında sorunlar yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 16. Akor Çalım Tekniğinin Sağ 1.3.4. Numaralı Parmaklarda Rahat Bir şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	66	%70,97
Kararsızım	20	%21,51
Katılmıyorum	7	%7,53
Toplam	93	%100

Akor çalım tekniğinin sağ el 1. 3. ve 4. parmaklarla rahat bir şekilde kullanımına yönelik verilen cevapları incelediğimizde; katılımcıların %70,97'sinin (66) olumlu yönde, %21,51'inin (20) kararsız kaldığı yönünde, %7,53'ünün (7) ise olumsuz yönde cevap verdiği görölmüştür.

Bu bilgiden hareketle katılımcıların çoğunluğunun akor çalım tekniğini 1. 3. 4. Parmaklarla rahat bir şekilde uygulayabildiği görölmüştür.

Bu teknikte de kanunun tellerinin aynı anda 1. 3.ve 4. parmaklarla çekilmesiyle ses elde etme tekniğidir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun bu tekniği iyi bir şekilde kullanabildiği tespit edilmiştir.

Tablo 17. Akor Çalım Tekniğinin Sol 1.3.4. Numaralı Parmaklarda Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	62	%66,67
Kararsızım	22	%23,66
Katılmıyorum	9	%9,68
Toplam	93	%100

Akor çalım tekniğinin sol el 1. 3. ve 4. parmaklarla rahat bir şekilde kullanımına yönelik olarak, katılımcıların %66,67'sinin (62) olumlu yönde, %23,66'sının (22) kararsız kaldığı yönünde, %9,68'inin (9) ise olumsuz yönde cevap verdiği görülmüştür.

Bu bilgiden hareketle katılımcıların çoğunluğunun akor çalım tekniğinin sol 1. 3. 4. Parmaklarla rahat bir şekilde uygulayabildiği tespit edilmiştir.

Tablo 18. Mandal Titreme (Vibrato) Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	66	%70,97
Kararsızım	20	%21,51
Katılmıyorum	7	%7,53
Toplam	93	%100

Mandal titretme (vibrato) çalım tekniğinin rahat bir şekilde kullanımına yönelik bulguların yer aldığı tablo 18'e göre, bu tekniği rahat icra edenlerin oranının %70,97 (66) olduğu, kararsız kalanların oranının %21,51 (20) olduğu, tekniği rahat icra edemediğini düşünenlerin oranlarının ise %7,53 (7) olduğu görülmektedir.

Bu bağlamda mandal titretme tekniğini rahat bir şekilde kullananların nicel olarak fazla olduğu görülmektedir.

Mandal titretme tekniği sol el hâkimiyeti gerektiren bir teknik olduğu düşünüldüğünde, özel bir çalışma gerektirdiği, ezgisel yapıya göre bu titretmenin farklılıklar gösterdiği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda nazariyat bilgisinin bu tekniğin uygulanmasında önem kazandığı düşünülmektedir.

Tablo 19. Kanun Metotlarında Kullanılan İcra Sembollerini Tanıyabilme Durumlarına Göre Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	65	%79,89
Kararsızım	19	%20,43
Katılmıyorum	9	%9,68
Toplam	93	%100

Kanun metotlarında yer alan sembolleri tanıma durumlarına baktığımızda, katılımcıların %79,89'unun (65) sembolleri tanıyabildiği yönünde, %20,43'ünün (19) kararsız kaldığı yönünde, %9,68'inin (9) ise sembolleri tanımada sıkıntı yaşadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Kanun metotlarında semboller konusunda bir standardizasyon oluşturulamadığı için metottan metoda farklılıkların olduğu, kararsız kalanların ve katılmayanların metotlarda yer alan sembol farklılıklarından ötürü bu cevabı verdiği düşünülmektedir.

Tablo 20. Kanunda Kesme Ses Çalım Tekniğinin Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	65	%69,89
Kararsızım	20	%21,51
Katılmıyorum	8	%8,60
Toplam	93	%100

Kanunda kesme çalım tekniğine yönelik sorulan bu soruya katılımcıların %69,89'unun (65) bu tekniği uygulayabildiği, %21,51'inin (20) kararsız kaldığı, %8,60'ının (8) ise bu tekniği uygulamada sorun yaşadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Kanunda uzayan sesin orta, yüzük ve serçe parmaklarla kesilmesi uygulanan bir tekniktir. Özel bir çalışma gerektiren bu teknikte sağ elin ve sol elin dengeli bir şekilde işlenmesi gerektiği ve bunun çalma ve çalışma zamanlarına göre uygulanabilirliğinin gelişebileceği değerlendirilmektedir.

Tablo 21. Çift Ses Üçlü Aralık Çalım Tekniğinin (La - Do, Sol-Si Vb.) Rahat Bir Şekilde Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	68	%73,12
Kararsızım	21	%22,58
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %73,12'sinin (68) çift ses üçlü aralık çalım tekniğini rahat bir şekilde uygulayabildiği yönünde, %22,58'inin (21) kararsız kaldığı, %4,30'unun (4) ise tekniği uygulayamadığı yönünde görüş bildirdiği görülmüştür.

Kanun çalgısı yapısı gereği çoksesli olarak da kullanılabilen bir çalgıdır. Tıpkı akor ve arpejlerin kullanılmasında olduğu gibi çift ses üçlü aralıklarında kullanılması da ezgiyi zenginleştirmesi ve icrayı güçlendirmesi açısından önemlidir.

Tablo 22. Çarpmalı İcra Tekniğinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	64	%68,82
Kararsızım	23	%24,73
Katılmıyorum	6	%6,45
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %68,82'sinin (64) çarpmalı icra tekniğini kullanabildiği, %24,73'ünün (23) kararsız kaldığı, %6,45'inin (6) ise tekniği uygulayamadığı yönünde görüş bildirdiği görülmüştür.

4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

“Kanun öğrencilerinin öğretmenleri ile ilişkisi çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 23. Öğretmenin Müzikal Alışveriş Düzeyi (Bilgi, Nota, Kayıt vb.) Durumlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	84	%90,32
Kararsızım	4	%4,30
Katılmıyorum	5	%5,38
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %90'ının (84) öğretmeni ile müzikal alışveriş konusunda sıkıntı yaşamadığı yönünde görüş bildirdiği, %4,30'unun (4) bu soru karşısında kararsız kaldığı, %5,38'inin (5) ise öğretmeni ile müzikal alışverişte sıkıntı yaşadığı yönünde bulguların elde edildiği görülmektedir.

Öğrenci – öğretmen iletişimi eğitimin her boyutunda önemli görülen bir durumdur. Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun bu iletişimi sağlıklı bir şekilde sağladığı görülmüştür.

Tablo 24. Öğretmenin Yeteri Kadar Örnek Verme Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	86	%92,47
Kararsızım	3	%3,23
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Tablo 24'e göre araştırmaya katılanların %92,47'sinin (86) öğretmenlerinin yeteri kadar örnek verdiği yönünde, %3,23'ünün (3) bu soruya kararsız kaldığı,

%4,30'unun (4) ise öğretmenlerin yeteri kadar örnek vermediği yönünde cevap verdiği tespit edilmiştir.

Eğitimcilerin çalgısına hâkim olması, çalgısıyla ilgili tüm teknik unsurları azami şekilde uygulayabilmesi, öğrencinin çalgısına ve öğretmene karşı olan tutumuna etkili olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, öğretmenin çalgıdaki gam, temel etüt ve eserlere hâkim olması önem arz eden bir durumdur. Araştırmaya katılan öğrencilerin, öğretmenlerinin yeteri kadar örnek verebildiği yönünde görüş bildirmesi olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 25. Öğretmenin Yeteri Kadar Uygulama Çalışması Yaptırma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	86	%92,47
Kararsızım	3	%3,23
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Tablo 25'e göre araştırmaya katılanların %92,47'sinin (86) öğretmenlerin yeteri kadar uygulama çalışması yaptırdığı yönünde, %3,23'ünün (3) bu soruya kararsız kaldığı, %4,30'unun (4) ise öğretmenlerin yeteri kadar uygulama çalışması yaptırmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Öğretmenin yeteri kadar uygulama yaptırması, öğrencilerin çalgı performanslarında önemli bir durum olarak değerlendirilmektedir. Öğrencilerin bu soruya olumlu yönde cevap verdiği düşünüldüğünde, öğretmenlerin etüt ve eser repertuarlarının öğrenci gelişimi açısından gerekli olduğu yorumlanabilir.

Tablo 26. Öğretmenin Kanun Eğitiminde Gereken Önemli Bölümleri Anlatma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	85	%91,40
Kararsızım	4	%4,30
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Tablodan elde edilen bulgular neticesinde, eğitimcilerin, konu ile ilgili önemli bölümlerinin sözel olarak anlatılma durumlarına, katılımcıların %91,40'ının (85) katılıyorum yönünde, %4,30 (4) oranda kararsız kaldığı ve % 4.30 oranında da katılmadıkları yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Eğitimcilerin, çalgının önemli noktalarını öğrenciye tanıtması, gerektiği yerde kuramsal bilgileri uygulama ile birleştirerek fark ettirmesi önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Verilen cevaplar neticesinde öğretmenlerin, kanun eğitiminde gereken önemli durumları öğrenciye anlatma durumlarında büyük bir çoğunlukla yeterli görüldükleri belirlenmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

“Kanun öğrencilerinin çalıştıkları ortamların fiziksel durumu, çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 27.Okulda Kanun Çalışabilmek İçin Gerekli Fiziki Ortam Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	72	%77,42
Kararsızım	7	%7,53
Katılmıyorum	14	%15,05
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %77,42'si (72) okul ortamında kanun çalışabilmek için gerekli fiziki ortama sahip olduğu, %7,53'ünün (7) bu soruya kararsız kaldıkları, %15,05'inin (14) ise okulda kanun çalışabilmek için gerekli fiziki ortama sahip olmadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitiminin gerek ders sürecinin gerekse ders sürecinde elde edilen kazanımların pekiştirildiği en önemli ortam okullardır. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda bulunan bireysel çalışma odaları

öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik bireysel çalışmalarını yaptıkları yerlerdir. Bu durum, soruya olumlu yönde katılan öğrencilerin buldukları eğitim kurumunda bireysel çalışma odalarının mevcut olduğu, katılmıyorum ya da kararsızım şeklinde cevap verenlerin ise çalışma odalarını kullanmadıkları ya da eğitim aldıkları kurumlarda çalışma odalarının bulunmadığı şeklinde değerlendirilmektedir.

Tablo 28. Okulda bulunan Kanunlardan Yararlanma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	51	%54,84
Kararsızım	13	%13,98
Katılmıyorum	29	%31,18
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %54,84'ünün (51) okulda bulunan çalgıları kullanabildikleri, %13,98'inin (13) bu soruya kararsız kaldığı görülürken, katılımcıların %31,18'inin (29) okulda bulunan kanun çalgısını kullanamadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmektedir.

Soruya olumsuz yönde cevap verenlerin oranının görece yüksek olduğu görülmektedir. Olumsuz yönde cevap veren katılımcıların okudukları bölümün prosedürleri gereği çalgıyı üzerine zimmetleyemedikleri veya okulun zimmetleyebileceği bir çalgıya sahip olmadığı şeklinde değerlendirilmektedir.

Tablo 29. Okulda Bulunan Çalışma Kanunlarının Akort Edilme Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	53	%56,99
Kararsızım	11	%11,83
Katılmıyorum	29	%31,18
Toplam	93	%100

Okulda bulunan kanun çalgılarının akort durumlarına yönelik sorulan bu soruya katılımcıların %56,99'unun (53) olumlu yönde yani okulda bulunan kanunların akortlu olduğu ve akortlarının düzenli şekilde yapıldığı şeklinde cevap verdiği görülürken %11,83'ünün (11) bu soruya kararsız kaldığı, %31,18'inin (29) ise soruya olumsuz olarak görüş bildirdiği görülmektedir.

Çalgının kaliteli ve iyi akortlanmış olmasının, icranın ve çalışmanın kalitesi açısından önem arz ettiği bilinmektedir. Soruya verilen cevaplar neticesinde okullarda kanun çalgısının bulunduğu, bazı eğitim kurumlarında çalgının akortlarının düzenli şekilde yapıldığı ama görece fazla sayıda kurumda da çalgıların ya düzenli akort edilmediği ya da akort konusunda hiçbir faaliyetin yapılmadığı değerlendirilmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

“Kanun dersi dışında aldıkları; Türk müziği teori derslerinin kanun dersine etkisi nasıldır? Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 30. Lisans Eğitimi Süresince Alınan Türk Müziği Derslerinin Kanun Eğitimine Faydalı Olma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	82	%88,17
Kararsızım	7	%7,53
Katılmıyorum	4	%4,30
Toplam	93	%100

Tablo 31'e göre araştırmaya katılanların %88,17'sinin (82) Türk müziği derslerinde edindiği bilgileri kanun derslerine faydalı olduğu,, %7,53'ünün (7) kararsız kaldığı, %4,30'unun (4) ise Türk müziği derslerinde elde ettiği bilgileri aktarmada sorun yaşadığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

Çalgı eğitimi süreci hem kuramsal hem de uygulamanın iç içe olduğu bir çalışma alanıdır. Ayrıca bu süreç birbirine dayalı olarak, kazanılan bir davranışın gene o süreç içerisinde ki başka bir davranışı pekiştirici, geliştirici veya ilerleyen dönemlerde

kazanılacak olan davranışı hazırlayıcı özelliği bulunmaktadır. (Köksal 2015:1). Bu bağlamda Türk müziği nazariyat derslerinde işlenen usul, makam bilgisinin Türk müziği çalgı derslerine aktarılması önemli bir husus olarak karışımıza çıkmaktadır. Elde edilen bilgilerle öğrencilerin nazariyat bilgilerini kanun eğitimine yansıtılabildikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 31. Türk Müziği Derslerinde Görülen Teorik Bilgilerin Kanun Eğitimine Faydalı Olma Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	86	%92,47
Kararsızım	4	%4,30
Katılmıyorum	3	%3,23
Toplam	93	%100

Araştırmaya katılanların %92,47'si (86) Türk müziği derslerinde görülen teorik bilgilerin kanun eğitiminde faydalı yönde etki ettiği yönünde görüş bildirdiği görülürken, %4,30'unun (4) bu soruya kararsız kaldığı, %3,23'ünün (3) ise katılmadığı yönünde cevap verdiği görülmektedir.

Tabloya göre Türk müziği derslerinde öğrenilen teorik bilgilerin, kanun eğitimi süreçlerine faydalı olduğu görülmüştür. Bu bağlamda Türk müziği derslerinden alınan katkının, daha da artırılması kanun eğitiminin verimini arttıracığı gibi aynı zamanda öğrencinin kanun eğitimi sürecindeki sorunlarına ışık tutabileceği değerlendirilmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Kanun çalgısının öğretiminin yapıldığı lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi kurumlarında yaşanan sorunlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?" Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 32. Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Yaşanılan Sorunlar Açısından Benzerlikler ve Farklılık Durumları

No		EĞİT. FAK.			GSF			KONS.		
		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORU	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORU	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORU
1	Sağ el mızrabımı akıcı bir şekilde kullanabilirim.	30	4	-	6	2	1	42	4	4
2	Sol el mızrabımı akıcı bir şekilde kullanabilirim.	17	10	7	4	2	3	29	13	8
3	Sağ el ve sol el mızrabımı aynı anda akıcı bir şekilde kullanabilirim.	26	7	1	4	3	2	32	15	3
4	Sağ el mızrabımı metronoma uygun basit tartımlarla kullanabilirim	32	2	-	8	1	-	44	3	3
5	Sol el mızrabımı metronoma uygun basit tartımlarla kullanabilirim.	27	6	1	8	-	1	33	12	5
6	Kanun çalarken rahatlıkla nota okuyabilirim.	24	8	2	9	-	-	35	13	2
7	Oktavlı tremolo tekniğini sağ el mızrabı ve sol el mızrabında rahatlıkla kullanabilirim.	22	7	5	3	4	2	33	13	4
8	Oktavlı mızrap tekniğini sağ elimde ve sol elimde rahatlıkla uygulayabilirim.	23	10	1	4	3	2	38	6	6
9	Kromatik çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.	17	14	3	7	-	2	26	19	5
10	Düz ve ters mızrap çalım tekniğini sağ el mızrabımda ve sol el mızrabımda rahat bir şekilde kullanabilirim.	12	18	4	4	3	2	23	22	5
11	Arpej tekniğini sağ el parmaklarımla rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.	24	6	4	5	2	2	31	11	8
12	Arpej tekniğini sol el parmaklarımla rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.	25	6	3	5	1	3	35	12	3
13	Glissando çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.	25	7	2	7	-	2	32	14	4
14	Bilekten tremolo çalım tekniğini kullanabilirim.	22	7	5	6	1	2	33	13	4
15	Parmak tremolo çalım tekniğini kullanabilirim.	21	10	3	3	2	4	25	16	9
16	Akor çalım tekniğini sağ el 1.3.4.numaralı parmaklarda rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.	25	8	1	6	-	3	36	13	1
17	Akor çalım tekniğini sol el 1.3.4.numaralı parmaklarda rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.	24	7	3	5	1	3	35	11	4
18	Mandal titretme (vibrato) çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.	24	8	2	7	-	2	34	13	3
19	Kanun metodlarında kullanılan icra sembollerini rahatlıkla uygulayabilirim	27	6	1	5	2	2	34	12	4
20	Kanunda kesme ses çalım tekniğini rahat bir şekilde uygulayabilirim.	27	5	2	7	-	2	33	14	3
21	Çift ses üçlü aralık çalım tekniğini (Do-La, Sol-Si vb.) rahatlıkla kullanabilirim.	25	8	1	7	-	2	38	11	1
22	Çarpmalı icra tekniğini kullanabilirim.	28	5	1	6	1	2	37	7	6

Kanun algısının öğretiminin yapıldığı lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi kurumlarında yaşanan sorunlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmada kanun tekniğine yönelik olan sorulara verilen cevaplar incelendiğinde; verilen üç okul türünde de “katılıyorum” yönünde cevap verenlerin sayıca fazla olduğu görülmektedir.

Mızrap kullanımına yönelik verilen cevaplar incelendiğinde; üç okul türünde de sağ el mızrap kullanımının frekans olarak yüksek olduğu, sol el mızrap kullanımında ise frekansın düştüğü, sağ el – sol el aynı anda akıcı şekilde mızrap kullanımının ise sağ el mızrap kullanımına göre düşük frekansta kaldığı tespit edilmektedir. Metronomla icra noktasında sağ el icra “katılıyorum” cevabının verenlerin frekanslarının üç okul türünde de fazla olduğu görülürken, sol elde frekansın düştüğü fakat GSF’ler de frekansın aynı kaldığı görülmektedir.

Kanun alımında nota okuma noktasında Eğitim Fakültelerinde ve Konservatuarlarda “kararsızım” ve “katılmıyorum” cevabını veren öğrencilerin olduğu ama GSF’ler de böyle bir durumun yaşanmadığı yönünde görüş bildirdikleri, yani öğrencilerin kanun çalarken aynı anda nota da okuyabildikleri yönünde cevap verdikleri görülmektedir.

Oktavlı tremolo tekniğini sağ el mızrabı ve sol el mızrabında rahatlıkla kullanabilme davranışına yönelik; Eğitim Fakülteleri ve konservatuar öğrencilerinin verdikleri cevapların çoğunluğunun “katılıyorum” yönünde olduğu, fakat GSF’ler de “kararsız” yönde verilen cevabın frekans olarak yüksek olduğu görülmüştür. Oktavlı mızrap tekniğine yönelik sorulan soruda okul türü yönünde bir farklılaşma görülmediği tespit edilmektedir.

Kromatik alım tekniğine yönelik soruda; Eğitim Fakültesi ve konservatuar öğrencilerinin cevaplarına bakıldığında “katılıyorum” ve “kararsızım” yönünde cevap veren öğrencilerin birbirlerine yakın oranlarda olduğu görülürken; GSF öğrencilerinin çoğunluğunun “katılıyorum” yönünde cevap verdiği tespit edilmektedir. Aynı durumun

Düz ve Ters mızrap çalım tekniğinde de görüldüğü fakat GSF’lerde “katılıyorum” ve “kararsızım” yönünde cevapların birbirine yakın olduğu görülmüştür.

Arpej tekniğini sağ el ve sol el parmaklarıyla rahat bir şekilde gerçekleştirme davranışına ve Glisando ve bilekten tremolo tekniklerinin uygulanmasına yönelik cevaplara bakıldığında üç okul türünde de “katılıyorum” yönünde cevapların frekansının yüksek olduğu tespit edilmektedir.

Akor çalım tekniğini sağ el ve sol el 1.3.4.numaralı parmaklarda rahat bir şekilde gerçekleştirebilme davranışına yönelik soruda üç okul türünde de farklılık olmadığı “katılıyorum” yönünde cevap verenlerin frekansının yüksek olduğu görülmektedir.

Mandal titretme (vibrato) çalım tekniğine yönelik soruda; üç okul türü için “katılıyorum” yönünde cevap verenlerin frekansının yüksek olduğu; GSF dışındaki okul türlerinde kararsız öğrencilerin olduğu tespit edilmektedir.

Üç okul türünde yer alan öğrencilerin kanun metotlarında yer alan sembolleri okudukları; ama üç okul türünde de kararsız olan ve “katılmıyorum” yönünde cevap vererek bu davranış konusunda eksikliği olduğunu belirten öğrencilerin olduğu görülmektedir.

Kanunda; kesme çalım tekniğini ve çift ses üçlü aralık tekniğini kullanabilen öğrencilerin frekanslarının üç okul türünde de yüksek olduğu; GSF’lerde “kararsızım” yönünde cevap veren öğrencilerin olmadığı görülmüştür. Ayrıca çarpma icra tekniğinin uygulanmasına yönelik sorulan soruda “katılıyorum” yönünde cevap veren öğrencilerin frekanslarının yüksek olduğu üç okul türünde de görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

“Kanun eğitiminde uygulanan yöntemlere yönelik sorunlar nelerdir? Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 33. Kanun Eğitiminde Kullanılan Yöntemlere İlişkin Uzman Görüşleri

Kod	Frekans

Etüt çalışmaları	7
Şahıs metodu	4
Kanun Hâkimiyeti	3
Mızrap çalışması	2
Kromatik etüt	1
Farklı Yöntemler	1
Toplam	18

Tablo 33 incelendiğinde; Kanun eğitiminde kullandığınız yöntemler nelerdir sorusuna 9 görüşmecinin verdiği cevaplar sonucunda 18 kod ve 6 kategoriden oluştuğu görülmüştür. Kategoriler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının kullanmış olduğu yöntemler arasında en çok (%39) etüt çalışmalarını kullandıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda etüt çalışmalarının daha yoğun olmasının, eser icrasındaki tüm teknik ve teorik bilgilerin doğru uygulanması için yapıldığı söylenebilir. Bunun yanı sıra bir diğer yoğunlukta (%22) olan kategori “şahıs metotlarıdır. Şahıs metodunda genellikle Türkiye’de bilinen isimlerin (Halil Karaduman, Tahir Aydoğdu, Ruhi Ayangil, Özdemir Hafizoğlu vs.) kitapları kullanılmaktadır. Bu yöntemlerin dışında; “kanun hâkimiyeti”, “mızrap çalışması”, “kromatik etüt” ve “farklı yöntemler” kullanıldığı görülmektedir. Buna göre, tabloda görüldüğü üzere, kanun eğitiminde uzmanların birçok farklı yöntem kullandıkları belirlenmiştir.

4.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Nazariyat bilgisinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 34. Nazariyat (Müzik, Teori) Bilgisinin Kanun Eğitimindeki Yeri Ve Önemine İlişkin Uzman Görüşleri

Kod	Frekans
Kanun eğitiminin ön hazırlığı	7
Makam Bilgisi ve uygulama	4
Alan yeterliliğine katkısı	4
Nazariyat bilgisi ile dikkat çekme	1
Toplam	16

Tablo 34 incelendiğinde; nazariyat (müzik, teori) bilgisinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir sorusuna 9 görüşmecenin verdiği cevaplar 16 kod 4 kategoriden oluşmaktadır. Yapılan çalışma neticesinde 4 kategoriye ayrılan bu soru nazariyatın kanun eğitiminin ön hazırlığı olduğu konusunda 7 (%44) kişi bu şekilde fikir belirtmiştir. Kanun eğitiminin ön hazırlığı için makam bilgisinin olması makam seyirlerinin dizilerinin bilinmesi gerektiği yaygın şekilde bilinmektedir. Dolayısıyla ön hazırlık olması açısından nazariyat bilgisinin önemli olduğu düşünülmektedir. Diğer bir taraftan “makam bilgisi ve uygulama”, “alan yeterliliğine katkısı” açısından da nazariyat bilgisi önemli görülmektedir. Bu ölçütler dışında bir katılımcının, öğrencinin ilgisini “nazariyat bilgisi ile dikkat çekme” şeklinde sağladığı görülmektedir. Bütün bunların sonucunda, nazariyat bilgisinin kanun eğitiminin ön hazırlığı açısından oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

“4 Yıllık Kanun Eğitimi Sürecinde Karşılaştığınız Problemler nelerdir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 35. 4 Yıllık Kanun Eğitimi Sürecinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Uzman Görüşleri

Kod	Frekans
Öğrenci tutumu	5
Zaman yetersizliği	2
Materyal eksikliği	2
Repertuar eksikliği	2
Akort problemi	2
Maddi problem	2
Teknik Çalışma yapılmaması	1
Toplam	16

Tablo 35 incelendiğinde; 4 yıllık kanun eğitimi sürecinde karşılaştığınız problemler nelerdir sorusuna 9 görüşmecinin verdiği cevaplar 16 kod 7 kategoriden oluşturulmuştur. Kategoriler incelendiğinde 4 yıllık kanun eğitimi sürecinde öğretim elemanlarının karşılaştıkları problemler arasında en çok “öğrenci tutumu” olduğu tespit edilmiştir”. Tablo 3’te en yoğunlukta olan “öğrenci tutumundan kast edilen; öğrencinin isteksiz ve ilgisiz olması, ders dışında çalışılmaması gibi durumları içermektedir. Bunun yanı sıra “zaman yetersizliği”, “materyal eksikliği”, “repertuar eksikliği”, “akort problemi”, “maddi problem” olduğu görülmüştür. Bir katılımcının da karşılaşılan problemlere “teknik çalışma yapılmamasını” belirtmiştir.

Tablo 35 öğrencilerin isteksiz olma sebebi sürekli yapılan etüt çalışmaları ve eser çetelesinin öğrencilerin ilgisini çekecek düzeyde olmaması şeklinde değerlendirilmektedir.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgular

“Kanun metotları ve kanun metotlarında bulunan icra sembollerinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?” Alt problemine yönelik bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 36. Genel Olarak Kanun Metotları Ve Kanun Metotlarında Bulunan İcra Sembollerinin Kanun Eğitimindeki Yeri Ve Önemi Hakkındaki Düşüncelere İlişkin Uzman Görüşleri

Kod	Frekans
Temel metot anlayışı	12
Uygulama	3
Nüans ve mandal alışkanlığı	1
Uyum	1
Kolaydan zora sıralama	1
Toplam	18

Tablo 36 incelendiğinde; genel olarak kanun metotları ve kanun metotlarında bulunan icra sembollerinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi hakkında düşünceleriniz nelerdir sorusuna 9 görüşmecinin verdiği cevaplar 18 kod 6 kategoriden oluşmaktadır. Bu kategoriler arasında en yoğun olan (%67) “temel metot anlayışı”, en az ise “nüans

mandal alışkanlığı”, “uyum” ve “kolaydan zora sıralamadır”. Dolayısıyla kanun metotlarında bulunan icra sembolleri temel metot anlayışını içerdiği görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle ortak temel bir metot anlayışının olmadığı değerlendirilmektedir.

5. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen cevaplar ışığında araştırmanın alt problemlerine yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Ayrıca, elde edilen sonuçlar ışığında önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun çalgısını icra edenlerin eğitim süreci içerisinde teknik durumlarını etkileyen

- a) Sağ el teknik problemler nelerdir?
- b) Sol el teknik problemler nelerdir?
- c) Sağ el, sol el koordinasyonu sağlamada yaşanan problemler ve kanun metotlarındaki icra sembollerinin icraya olumlu olumsuz etkileri nelerdir?”

Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdiği cevaplar neticesinde, sağ elde bir teknik problem yaşamadığını söyleyen öğrencilerin frekanslarının yüksek çıktığı, sol el ile ilgili sorun yaşamadığını söyleyen öğrencilerin frekanslarının sağ ele göre düşük çıktığı görülmüştür. Bu bağlamda kanun eğitiminde öğrencilerin sol elde teknik sorunlar yaşadığı, bu durum, çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunun sağ ellerini kullanan öğrenciler olabileceği şeklinde bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin karmaşık icra tekniklerini uygulamada sıkıntı yaşamadığı görülürken, soruya kararsız kalanların ve katılmıyorum yönünde cevap verenlerin toplamının olumlu cevap verenlere yakın çıktığı tespit edilmiştir. Bu nedenle özel çalışma gerektiren tekniklerle ilgili katılımcıların hemen hemen yarısının bu konuda sorun yaşadığı şeklinde değerlendirilmektedir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun öğrencilerinin öğretmenleri ile ilişkisi çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Öğretmen – öğrenci ilişkisinin tespit edilmeye çalışıldığı bu alt problemde; öğrencilerin verdiği cevaplar neticesinde; öğretmenler ve öğrenciler arasında müzikal alışverişin yeterli düzeyde olduğu, öğretmenlerin teknik kazanımları öğrencilere aktarırken yeteri kadar örnek sunduğu, kanun öğretim sürecinde kanun ile ilgili önemli noktaların aktarıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun öğrencilerinin çalıştıkları ortamların fiziksel durumu, çalgı eğitim sürecini nasıl etkilemektedir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan kanun öğrencilerinin verdiği cevaplar neticesinde; okullarda kanun çalışma amacıyla uygun çalışma ortamlarının olduğu, soruya kararsız kalanların

bu imkânlardan faydalanmadığı veya çalışma ortamı sağlamada sıkıntı yaşadığı şeklinde bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca olumsuz cevap veren öğrencilerin buldukları okullarda çalışma odalarının bulunmadığı gibi bir durumda olabileceği düşünülmektedir.

Okulların envanterinde bulunan kanunların kullanılabilir olduğuna yönelik frekans olarak yüksek bir oran çıkmasına rağmen, olumsuz veya kararsız yönde cevap verenlerin sayısının olumlu cevap verenlere yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalgının pahalı olması, taşımalarının zor olması gibi nedenlerden dolayı öğrencilerin bu çalgıyı daha çok okul ortamında çalıştığı düşünüldüğünde bu konuda bir sorun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun dersi dışında aldıkları; Türk müziği teori derslerinin kanun dersine etkisi nasıldır? Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin verdiği cevaplar neticesinde; Türk müziği derslerinde görülen teorik ve uygulamalı bilgilerin kanun eğitiminde faydalı olduğu, öğrencilerin bu derslerde elde ettikleri bilgileri kanun eğitimi esnasında kullandıkları, bilgilerini aktardıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun çalgısının lisans düzeyinde öğretiminin yapıldığı mesleki müzik eğitimi kurumlarında yaşanan sorunlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Konservatuar ve eğitim fakülteleri arasında bir farklılaşma görülmezken GSF’lerin diğer iki okul türüne göre farklı olduğu görülmüştür. Bazı tekniklerin icrasında konservatuar ve Eğitim fakültelerinde okuyan öğrencilerin kararsız kaldığı

görülürken, GSF öğrencilerinin tekniği uygulama durumlarında olumlu yönde cevap verdiği görülmektedir.

5.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun eğitiminde uygulanan yöntemlere yönelik sorunlar nelerdir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Kanun eğitimcilerine kanun eğitiminde kullandıkları yöntemler sorulmuş, verilen cevaplar neticesinde 18 eğitimciden 6 kod elde edilmiştir. Eğitimcilerin verdiği cevaplar neticesinde elde edilen kodlara baktığımızda en çok etüt çalışmalarından faydalandığı, şahıs metotlarının kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Birden fazla yöntemin kullanıldığı ve her yöntemin öğretmenin kendi öğrenme yöntemi olduğu düşünüldüğünde bunların hepsinin meşk yönteminde toplandığı düşünülebilir.

5.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Nazariyat bilgisinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Kanun eğitiminin ön hazırlığı için makam bilgisinin olması makam seyirlerinin dizilerinin bilinmesi gerektiği yaygın şekilde bilinmektedir. Dolayısıyla ön hazırlık olması açısından nazariyat bilgisinin önemli olduğu düşünülmektedir. Diğer bir taraftan “makam bilgisi ve uygulama”, “alan yeterliliğine katkısı” açısından da nazariyat bilgisi önemli görülmektedir. Bu ölçütler dışında bir katılımcının, öğrencinin ilgisini “nazariyat bilgisi ile dikkat çekme” şeklinde sağladığı görülmektedir. Bütün bunların sonucunda, nazariyat bilgisinin kanun eğitiminin ön hazırlığı açısından oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir.

5.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“4 Yıllık Kanun Eğitimi Sürecinde Karşılaştığınız Problemler nelerdir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin isteksiz ve ilgisiz olması, ders dışında çalışılmaması gibi durumları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra “zaman yetersizliği”, “materyal eksikliği”, “repertuar eksikliği”, “akort problemi”, “maddi problem” olduğu görülmüştür. Bir katılımcının da karşılaşılan problemlere “teknik çalışma yapılmamasını” belirtmiştir.

Öğrencilerin isteksiz olma sebebi sürekli yapılan etüt çalışmaları ve eser çetelesinin öğrencilerin ilgisini çekecek düzeyde olmaması şeklinde değerlendirilmektedir.

5.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Kanun metotları ve kanun metotlarında bulunan icra sembollerinin kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?” Alt problemine yönelik sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Kanun eğitimcilerinin verdikleri cevaplar neticesinde kanun eğitiminde ortak bir metot anlayışının bulunmadığı, bu durumun birçok açıdan karmaşaya neden olabileceği gibi eğitim sürecinde buna bağlı olarak farklı sorunların yaşanabileceğine işaret ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

5.2.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Öneriler

Öğrencilerin kanun icra ederken sol elde sıkıntılar yaşadıkları görülmüştür. Öğrencilerin sol elde yaşadıkları sıkıntıların giderilmesi için sol el etütlerinin artırılması ve eserlerde icra esnasında sol el kullanımına daha önem verilmesi önerilebilir.

5.2.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Öneriler

Karmaşık icra tekniklerini uygulamada sıkıntı yaşayan öğrenciler için sağ ve sol el kullanımını içeren eserlerin daha teknik bir biçimde ele alınması ve bu tür eserlerin çalışma repertuarına eklenmesi aynı zaman da iki elin kullanıldığı etütlerin öğrencilerle birlikte çalışılması önerilebilir.

5.2.3. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Öneriler

Öğrencilerin okul dışında kanun çalışabilmesi için okullardan zimmetle alınan kanun sayılarının artırılması, okullarda ise öğrencilerin çalışabilecekleri özel odaların daha fazla olması gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda özellikle okullardaki sağlıklı çalışma ortamının okul yönetimleri tarafından öğrencilere sunulması önem arz etmektedir. Tüm bu şartlar yerine getirildiğinde var olan problemin azalacağı ve öğrencilerin bu konudaki sıkıntılarının büyük ölçüde çözüme kavuşacağı düşünülmektedir.

5.2.4. Beşinci Alt Probleme Yönelik Öneriler

Okullarda kanun dersi dışında okutulan Türk müziği derslerinin kanun eğitime etkisi elde edilen bulgular neticesinde olumlu olarak görülmüştür. Bu bağlamda diğer Türk müziği çalgılarında bu derslerden katkı aldığı düşünülebilir. Türk müziği çalgılarının daha verimli çalınabilmesi ve öğrencilerin çalgılarına daha hakim olabilmesi açısından çalgı dersleri dışındaki Türk müziği derslerinin sayısının artırılması ve bu çalgıların diğer alan derslerinde (orkestra, koro, Türk müziği teorisi) kullanılarak, öğrencinin çalgısıyla daha çok vakit geçirmesi sorunun ortadan kalkması düşüncesiyle önerilebilir.

5.2.5. Yedinci Alt Probleme Yönelik Öneriler

Kullanılan yöntem ve metotların ortak bir paydada buluşması, Türkiye’de verilen kanun eğitiminin niteliğini arttırabilir. Bu bağlamda birbirinden uzak olan

okullarda verilen derslerde farklı öğretim elemanının kullandığı yöntemlerden faydalanılması önerilmektedir.

5.2.6. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Öneriler

Ortak bir metot anlayışının olmamasının, kullanılan duate, icra sembolleri ve yöntem açısından farklı sorunlar meydana getirdiği düşünülmektedir. Ortak bir kanun metodunun olması, bu metotların başlangıç seviyesinden başlaması, ortak duate ve icra sembollerinin kullanılması bu sorunun ortadan kalkması açısından önemli görülmektedir.

Kanun çalgısıyla icra edilen eserlerin, teknik bakımından sınıflandırılmasının yapılması, bu sınıflandırmanın seviyelere göre yapılması ve kanun icrasında seviyelerin oluşturulması buradan hareketle çalgının literatürünün oluşması, teknik bakımdan çalgının icrasında kolaylıklar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Akkuzu, O. (2012). *Piyano eğitiminde pedal kullanmada oluşan sorunlar ve müzik dönemlerinde kullanılan stillerdeki pedal teknikleri* Atatürk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek lisans tezi.

Akman G, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Nicel Ve Nitel Araştırma Yöntemleri*, (Pdf Belgesi). 15.08.2019 tarihinde <http://content.lms.sabis.sakarya.edu.tr/Uploads/80469/44072/nicel-nitel.pdf> Erişim tarihi: 20.08.2019.

Aydoğdu, T, G. (2014) *Kanun Metodu*. (2. Basım) Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi Pelin Ofset

Avcı, D. (2019). *Türkiye'deki güzel sanatlar liseleri çalgı eğitimi kanun dersi öğretim programının uygulanaşına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yüzüncü Yıl

Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.

- Baktagir, G. (2014). *Kanun sazında sağ ve sol el için yazılmış teknik geliştirici etütler ve saz eserleri*. İstanbul Teknik Üniversitesi: Yüksek lisans tezi.
- Barut, Z. (2003). Çalgı eğitimi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim 2003, İnönü Üniversitesi, Malatya Bildiriler, S. 341-344
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma Deseni*, Ankara: Siyasal Kitapevi
- Çilden, Ş. (2006). Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde çalgı eğitiminin nitelik sorunlarının irdelenmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, Pamukkale Üniv. Eğt. Fak. Denizli
- Darbaz, F.(1973). *Temel bilgilerle beraber tonal modal ölçü ve biçim bakımından türk ve batı müziği musiki kültür derneği yayınları No:1* İstanbul: Hüsnü Tabiat Matbaası.
- Ekinci, H. ve Demirtaş, O. (2013). Barok dönemi piyano eserlerini yorumlamada karşılaşılan sorunlara ilişkin müzik öğretmeni adaylarının görüşleri. *Fine Arts*, 8(2), 239-251..
- Emnalar, A. (1998) *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı (1. Basım) İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Göksu, A. (2015). Geleneksel Türk Çalgı Müziği Üst Düzey İcracılarının Performans Gelişim Süreçleri Üzerine Bir Araştırma *Rast Müzikoloji Dergisi*, Sayı 2, 1021-1030.
- Güenalçin, S. (2010) *Kanun metotlarının sağ ve sol el teknikleri açısından incelenmesi ve bu tekniklerin kanun eğitimine yönelik olarak örnek eserler üzerinde gösterilmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.

- Güven, E. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerinin piyano dersinde karşılaştıkları sorunların çözümüne olan etkilerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2). 737-756.
- Jelen, B.(2013). Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar, *Rast Müzikoloji Dergisi. Rmd – Cilt 1, Sayı 1(2013)* S.258-285.
- Kaçar, G. Y. (2005). Geleneksel Türk Sanat Müziğinde Süslemeler ve Nota Dışı İcralar, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Sayı 2.* 215-229.
- Kahyaoğlu, Y. (2017). Kanun sazı öğretiminde kullanılan belli başlı çalış teknikleri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 82-96.
- Koksal, S. (2015) *Müzik eğitimi anabilim dallarında verilen armoni dersinin kuramsal müzik dersleriyle olan ilişkisi.* Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1).
- Parasız, G. (2001). *Türkiye’de eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerine göre ana çalgı keman eğitiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi.* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı: Yüksek lisans tezi.
- Sarı, A. (2012). *Türk müziği çalgıları ud, tanbur, kanun, kemençe, ney, kudüm* (1. Basım) İstanbul: Nota Yayıncılık.
- Savaş, K. (2016). *Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuarlarındaki kanun eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi.* Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

- Soytok, S. (2017). Müzik eğitimi ana bilim dallarındaki flütlü oda müziği gruplarında karşılaşılan sorunlar. Afyon Kocatepe Üniversitesi *Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi* 3 (5), 78-93
- Tonya, A. (2008). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde bireysel ses eğitimi derslerinde karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yüksek lisans tezi.
- Turan, İ. Şimşek, Ü. Aslan, H. (2015). Eğitim Araştırmalarında Likert Ölçeği ve Likert-Tipi Soruların Kullanımı ve Analizi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30: 186-203.
- Uluç, Ç. (2006). *Güzel sanatlar liselerinde keman eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Yüksek lisans tezi.
- Üstün, E. (2010) *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi* Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yüksek lisans tezi.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi

EKLER

EK 1 -UZMANLARA UYGULANAN GÖRÜŞME FORMU

KANUN ÇALGISINI LİSANS DÜZEYİNDE İCRA EDENLERİN ÖĞRENME VE EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR

Bu görüşme formu Kanun çalgısını lisans düzeyinde icra edenlerin öğrenme ve eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar adlı çalışma ile ilgili veri toplama amacıyla hazırlanmıştır. Vereceğiniz cevaplar neticesinde araştırmanın verileri oluşturulacak ve verilere analiz yapılmıştır.

Katkılarınız için saygılarımla teşekkür ederim...

Yüksek Lisans Öğrencisi
Yekta Özgür ERYİĞİT
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
VAN

Çalıştığınız kurum:

Ünvanınız:

Cinsiyetiniz:

- 1.Hali hazırda eğitim veriyor musunuz?(Kaç yıldır eğitim veriyorsunuz?)
- 2.Formasyon eğitimi aldınız mı? (Öğretmenlik Formasyonu)
- 3.Hangi yılda mezun oldunuz?
- 4.Kanun eğitiminde kullandığınız yöntemler nelerdir?
- 5.Nazariyat (müzik,teori) bilgisinin Kanun eğitimindeki yeri ve önemi nedir?
- 6.4 Yıllık Kanun eğitimi sürecinde karşılaştığınız problemler nelerdir?
- 7.Genel olarak Kanun metotları ve Kanun metotlarında bulunan icra sembollerinin Kanun eğitimindeki yeri ve önemi hakkında düşünceleriniz nelerdir?

EK 2 - ÖĞRENCİLERLE UYGULANAN ANKET

Bu anket, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında lisans eğitimi almakta olan öğrencilerin, Kanun Çalgısını İcra Ederken Öğrenme ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya koymaya çalışacak olan yüksek lisans tez çalışmamda veri toplama aracı olarak hazırlanmıştır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak ve başka hiçbir yerde paylaşılmamıştır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için soruların içtenlikle ve eksiksiz cevaplanması önem taşımaktadır. Görüşleriniz ve katılımınız için teşekkür ediyorum.

Yekta Özgür Eryiğit
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Okulunuz:

Mezun Olduğunuz Lise Türü:

Cinsiyet:

Yaş:

No		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
1	Sağ el mızrabımı akıcı bir şekilde kullanabilirim.			
2	Sol el mızrabımı akıcı bir şekilde kullanabilirim.			
3	Sağ el ve sol el mızrabımı aynı anda akıcı bir şekilde kullanabilirim.			
4	Sağ el mızrabımı metronoma uygun tartımlarla (Ankara, Gelibolu, Karaman) kullanabilirim			
5	Sol el mızrabımı metronoma uygun tartımlarla seslendirebilirim.			
6	Kanun çalarken rahatlıkla nota okuyabilirim.			
7	Oktavlı tremolo tekniğini sağ el mızrabı ve sol el mızrabında rahatlıkla kullanabilirim			
8	Oktavlı mızrap tekniğini sağ elimde ve sol elimde rahatlıkla uygulayabilirim.			
9	Kromatik çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.			
10	Düz ve ters mızrap çalım tekniğini sağ el mızrabımda ve sol el mızrabımda rahat bir şekilde kullanabilirim.			
11	Arpej tekniğini sağ el parmaklarımla rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.			
12	Arpej tekniğini sol el parmaklarımla rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.			
13	Glissando çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.			
14	Bilekten tremolo çalım tekniğini kullanabilirim.			
15	Parmak tremolo çalım tekniğini kullanabilirim.			
16	Akor çalım tekniğini sağ el 1.3.4.numaralı			

	parmaklarda rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.			
17	Akor çalım tekniğini sol el 1.3.4.numaralı parmaklarda rahat bir şekilde gerçekleştirebilirim.			
18	Mandal titretme (vibrato) çalım tekniğini rahat bir şekilde kullanabilirim.			
19	Kanun metodlarında kullanılan icra sembollerini rahatlıkla uygulayabilirim			
20	Kanunda kesme ses çalım tekniğini rahat bir şekilde uygulayabilirim.			
21	Çift ses çalım tekniğini rahatlıkla kullanabilirim.			
22	Çarpmalı icra tekniğini kullanabilirim.			
23	Öğretmenimle olan müzikal alışveriş düzeyim (bilgi, nota, kayıt vb.) çok iyi.			
24	Öğretmenim yeteri kadar örnek veriyor.			
25	Öğretmenim yeteri kadar uygulama çalışmaları yaptırıyor.			
26	Öğretmenim Kanun eğitiminde olması gereken önemli bölümleri anlatıyor.			
27	Okulda kanun çalışabilmem için yeterli fiziki bir ortam var.			
28	Okuldaki çalışma kanunları bakımlı.			
29	Okuldaki çalışma kanunları akortlu.			
30	Lisans eğitimi süresince aldığım geleneksel Türk müziği derslerinin kanun eğitimine faydalı olduğunu düşünüyorum.			
31	Bu derste gördüğüm teorik bilgiler kanun eğitimime yardımcı oluyor.			

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

28/08/2019

Tez Başlığı / Konusu

“Lisans Eğitimlerinde Kanun Çalgısını İcra Edenlerin Öğrenme Ve Eğitim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar”

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 84 sayfalık kısmına ilişkin 28/08/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 11 (Onbir) dir.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

28/08/2019
Yekta Özgür ERYİĞİT
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Yekta Özgür ERYİĞİT
Öğrenci No : 169401025
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Programı : Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Statüsü : Y. Lisans Doktora

DANIŞMAN
Prof. Dr. Hüseyin YÜKRÜK

28/08/2019

ENSTİTÜ ONAYI
U. Y. GÜN DÜR
03.08.2019
Süvet CAN
Enstitü Sekreteri